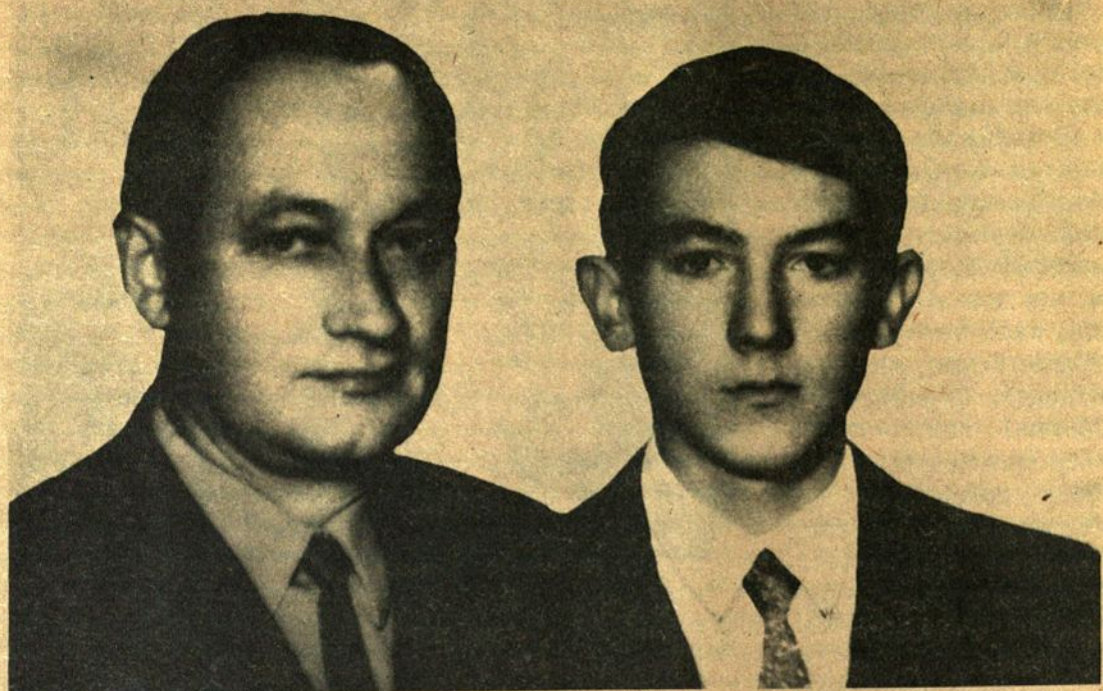

Pranas ir Algirdas Brazinskai, kurie su sovietiniu lėktuvu atbėgo į Turkiją.

BUDĖKIME, KAD BRAZINSKUS NEIŠDUOTŲ SOVIETAMS

Laisvės kovotojai, tėvas Pranas ir sūnus Algirdas Brazinskai, iš Lietuvos į Uzbekistaną ištremti negrižtamai, spalio 15 d. sovietų lėktuvą, skridusį iš Batumi į Suchumi, privertė nusileisti Trabizondo aerodrome Turkijoje.

Jie pasidavė vietinei policijai. Kitą dieną buvo teisiami ir teismas pripažino juos politiniais pabėgėliais.

Bet pavojus jiems būti gražintiems yra didelis. Rusijos spaudimas su grėšimais Turkijai nepaprastas. Yra pa-

vojus, kad juos galės iškeisti į sovietų pagrobtus amerikiečių generolus ir turkų pulkininką.

Viso pasaulio lietuviai kviečiami skubiai siųsti telegramas Turkijos vyriausybei tiesiog, arba per savo gyvenamų kraštų Turkijos ambasadas ir prašyti Brazinskų sovietams neišduoti, nes jų žygis buvo iš vergovės į laisvę.

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas yra pasiuntęs tokią telegramą Turkijos prezidentui:

"Politiniai pabėgėliai iš Sovietų Sąjungos, tėvas ir sūnus Brazinskai, pasirinkę laisvę jūse tytingo krašto keliu, pasaulio spaudos žiniomis siekia politinės globos.

Lietuva šiuo metu yra Sovietų Rusijos okupacijoje ir kaip Jūs Ekselencija žinote, ji nėra pripažinta daugelio nekomunistinių, laisvų valstybių vyriausybių. Tuo būdu, Lietuva De jure egzistuoja.

Brazinskų pastangos pabėgti, išvengti politinės bei tautinės priepaudo liudija persekiojamųjų lietuvių ryžtą siekti politinės laisvės.

Vlikas, atstovaujantis Lietuvą ir jos gyventojus, prašo Tamstą suteikti politinės globos teisę tėvui ir sūnui Brazinskams.

Visas pasaulis su nuostaba žvelgia į jų drąsą, pavojun pastačius savo gyvybes laisvės siekiant.

Sovietų okupuota lietuvių tauta ir lietuviai gyveną visame laisvame pasauly bus dėkingi, ilgiems laikams, turkų tautai ir vyriausybei šių politinių pabėgėlių atveju panaudojant politinės globos dėsnį".

STUDENTŲ GRUBUMAS

Vilniaus spaudoje vis dar teberašoma apie jaunimo, ypač studentų tarpe įsiveisusią blogybę: grubumą moterų atžvilgiu, dažną keiksmažo-

JAV LB V-sios Tarybos suvažiavimas Clevelande

JAV LB šeštosios Tarybos pirmosios sesijos posėdžiai įvyko 1970 spalio mėn. 24-25 dienomis Clevelande. Sesiją atidarė ją globojusios Ohio apygardos pirm. K. Žie-

donis. Pirmiesiems dviem posėdžiams pirmininkavo penktosios Tarybos prezidiumas: dr. Vileišis, V. Bražėnas ir A. Barzdukas. Šio prezidiumo pateikta darbo-

tvarkė buvo priimta beveik be pakeitimų, nors dr. A. Butkus raštu prezidiumui ir vėliau posėdyje prašė JAV LB Tarybos darbo susiorganizavimo ir funkcijų klausimą bei jos sudėties praplėtimą svarstyti prieš Tarybos prezidiumo rinkimus. Prez. pasiūlytą darbotvarkę priėmus tuoj paaiškėjo, kad susiduriama su neišbrendamais sunkumais, ypačingai svarstant New Yorko Apygardos kandidatų skaičių į šią Tarybą ir antra, dėl prezidiumo sudarymo, kuomet nebuvo įmanoma susitarti dėl vieno kandidatų sąrašo. Tam kliudė trijų chichagiškių noras kandidatuoti atskiru sąrašu ir tik trim. Tuo jie sakėsi geriau galėsį dirbti ir praeiti savo skirtingą nuostatą kitų supratimą į Tarybos darbo funkcijas, kurios iki šiol nei vieno prezidiumo nebuvo tinkamai suprastos.

Svarstant N.Y. Apygardos atstovų klausimą teko pirma iš principo nutarti praplėsti šios Tarybos sudėtį. Paaiškėjo dar vienas įdomus faktas, kad ir dabartinėje Tarybos sudėtyje kai visi nori kalbėti, nėra nei laiko, nei galimybių paimtiems LB įstatų interpretavimams išnarpinti. Teko sudaryti tam klausimui specialią komisiją, kuri, susitarus su N.Y. Apygardos pirm. A. Vakseliu sesijai pasiūlė nutarimą: "Iki 1971 bal. 15 Tarybos prezidiumas, įpareigotas susaukti specialią sesiją JAV LB įstatams pakeisti, kad a) atitaisyti VI Tarybos narių skaičių proporcingai pagal rinkimuose dalyvavusių balsuotojų skaičių, padarant reikalingus pataisymus ten, kur rinkiminėse apygardose atstovų skaičius yra per mažas, bet nesumažinant išrinktųjų atstovų skaičių tose apygardose, kur toks skaičius jau yra per didelis. N.Y. apygardos valdybos nariams prašant k-ją rekomenduoja, kad N.Y. iš-

(Nukelta į 2 psl.)

SOVIETAI TEBEŽEIDŽIA JUNGTTINĖS TAUTAS

Lietuvos Diplomatinio šefo S. Lozoraičio raštas Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos pirmininkui Edvardui Hambro.

Minint Jungtinių Tautų įsteigimo 25 metų sukaktį, linkiu jums geros ateities. Pirmoje vietoje linkiu, kad Organizacija taptų veiksmingu įrankiu atstatyti tarptautinę tvarką, pagrįstą laisvės bei teisingumo principais ir privalomai ypač visiems Jungtinių Tautų nariams.

Šis linkėjimas yra juo nuoširdesnis, kad jis išplaukia iš Lietuvos gyvinių interesų, nes Lietuva yra vieno Jungtinių Tautų nario, būtent, So-

viėtų Sąjungos agresijos auka.

Kaip žinoma, Lietuva, kartu su Estija ir Latvija, tebėra karinėse sovietų okupacijoje, kuri prieš lietuvių tautos valią jai yra jėga primetama. Vadinamoji "Lietuvos sovietinė socialistinė respublika" tėra Maskvos vyriausybės padaras, sumanytas okupacijai paslėpti.

Pareikšdamas dar kartą, kad lietuvių tauta nepakeičiamai siekia atgauti laisvę savo suvereninių teisių vykdymą, aš laikau sau pareigą pakartotinai protestuoti prieš brutalų jėgos pavartojimą, kuriuo Sovietų Sąjunga yra nusikaltusi Lietuvos atžvilgiu ir taip pat pažeidusi tiek Jungtinių Tautų statutą, tiek tarptautinę teisę.

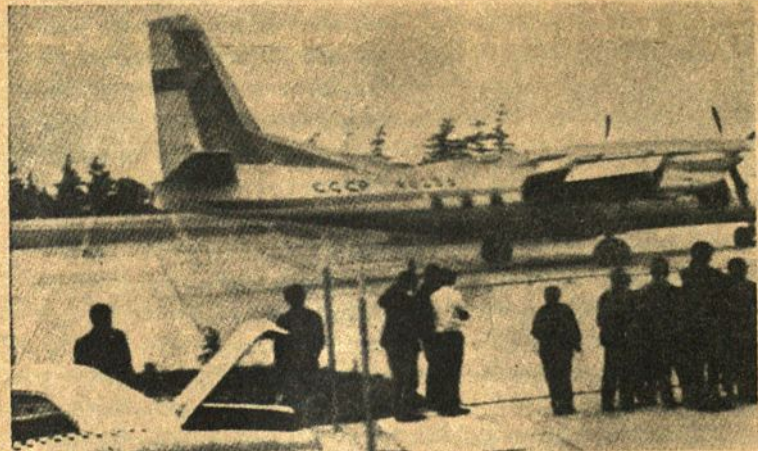
1939 metais p. C. J. Hambro, pirmininkavęs Tautų Sąjungos asamblėjai, kurios pasėkoje Sovietų Sąjunga buvo pašalinta iš Ženevos institucijos, kalbėdamas apie sovietų agresiją prieš Suomiją, padarė Tautų Sąjungos nariams šimtą išspėjimą: "Mes privalome veikti tokiu būdu kad neapviltume mažos nelaimėje atsidūrusios tautos lūkesčių".

Dabar kita maža tauta, lietuvių tauta, būdama didžioje nelaimėje, laukia, kad Jungtinės Tautos, atsižvelgdamos jos teisių, sugebėtų padėti jai atgauti nepriklausomybę. Lietuva laukia, kad Jungtinės Tautos atliktų Tamstos įžanginėje kalboje tikslingai apibūdintą užduotį -- "atstatyti milijonų žmonių pasitikėjimą Jungtinių Tautų Organizacijos veikla".

(E)

Grupė JAV LB VI-sios Tarybos suvažiavimo dalyvių Clevelande spalio 24-25 d. J. Carlos nuotrauka

Brazinskų pagrobtasis sovietų lėktuvas Trabzon aerodrome Turkijoje.

Šv. Jono bažnyčia Vilniuje paversta 'kitiems tikslams'

Okup. Lietuvoje paskelbta, kad atgimstas Vilniaus perlas -- šv. Jono bažnyčia. Iš tikrųjų, nors prieš kelerius metus šioji bažnyčia -- architektūros šedevras, buvo remontuojama ji, iš esmės, pritaikyta, kaip nurodoma plačiame straipsnyje "Tiesoje" (rugp. 29) "kitiems tikslams". Šios bažnyčios paskirtis okupacijoje iš dalies primena šv. Kazimiero ir, žinoma, Vilniaus Katedros likimą. Gyventojai krašte, dabar ir išeivijoje, patyrė, kad zakristijos patalpose ir dalyje koplyčių bus įsteigtas komunistinio mokslo ir Vilniaus universiteto istorijos muziejus, o pati bažnyčia būsimi pritaikinta rimtos muzikos koncertams. Pagal seną akademijos tradiciją čia bus rengiami iškilmingi minėjimai, aktai, disputai... Varpinę galės lankyti turistai.

Šiuo metu bažnyčios restauravimo darbai jau baigiami. Bažnyčios

praeitis lietuvių architektų buvo rūpestingai ištirta -- tų tyrimų ir projektavimo autorių yra architektas Romas Jaloveckas ir istorikė Teresė Dambauskaitė.

Dabar skelbiama tik apie bažnyčios pritaikymą naujiems reikalams ir nutylima, kas įvyko su bažnyčios didžiuoju altorium, kuris "Tiesoje" paskelbtas architektų bei istorikų žodžiais, tai -- "pasaulinio lygio šedevras". Šv. Jono bažnyčią palietė religijos paminklų bei įstaigų naikimo ar bent pritaikymo ryškė -- tai vykdoma tik ateistinio komunistinio sąlygose. Tai apgailestaujama visų lietuvių, savo senovės, religinių ir kitų paminklų mylėtojų ir jų negali patenkinti partijos noras koncertus ar minėjimus rengti bažnyčių patalpose. Vienintelė paguoda yra tai, kad okupantas bent šiuo metu neišdrįsta tas bažnyčias visiškai sunaikinti (E)

EUROPOS LIETUVIAI

LIUDAS VISMANTAS

RELIGINĖ LIETUVIŲ SPAUDA

Š.m. rugsėjo mėn. V. Vokietijoje pasirodė katalikų religinio turinio leidinys "Krivulė". Tai naujojo vyskupo Antano Deksnio nuopelnas. Jis, būdamas spaudos žmogus ir organizatorius, suprato, kad be laikraščio neįmanoma skleisti religinių idėjų.

"Krivulė" tikslus nusako vedamasis: "V. Europos lietuvių vyskupas A. Deksnys, D. D., nori kelerio puikiu būdu komunikuotis su jo globai pavestais tikinčiaisiais. Kartais jis turės pranešti visiems savo neteritorinės vyskupijos nariams apie naujai išleistus Bažnyčios liturginius nuostatus ir su visos Bažnyčios disciplina susijusius potvarkius. Taip pat jis norės prabilti į visus geros valios brolius — seses sveikinimo žodžiu didžiųjų Išganytojo švenčių progomis.

Metas taip pat pradėti Vatikano II koncilio dvasia pokalbius su skirtingų religijų ar pasaulėžiūrų lietuviams. Minėtiems tikslams reikia turėti spaudos organą, kaip jungtį tarp Ganytojo ir tikinčiųjų, tarp sielovados centro ir parapijų ar misijų narių".

Šio leidinio redakcijos štabas sudarytas gana didelis: toks štabas galėtų didelį periodinį laikraštį redaguoti. Redaktoriai: kun. P. Celiešius ir kun. B. Liubinas, bendradarbiai pasauliečiai: K. Čeginskas, A. Grinienė, J. Lingis, P.B. Venckus — katalikai ir kun. J. Urdzė, W. Banaitis — evangelikai. Techninis red. kun. R. Krasauskas, adm. kun. K. Žalalis.

Turinys: Popiežiaus Pauliaus VI kalba, pasakyta lietuvių kopyčios pašventinimo proga, vysk. A. Deksnio laiškas tikintiesiems, apie V. Europos lietuvių sielovados tarybą, V. Europos LK Bendrijos statuto projektas, plati kronika apie V. Europos lietuvių sielovadą etc.

Naujas reiškinys liet. katalikų gyvenime — tai šalia tautinės bendruomenės religinės bendrijos steigimas. Ar šalia katalikų Bažnyčios reikalinga dar kita organizacija steigti? Tai labai svarstytinas klausimas.

Nepažymėta, kaip dažnai "Krivulė" rodytis. Jos adr.: kun. K. Žalalis, OFM., 8939 Bad Woerishofen, Kirchenstr. 5.

Lietuvių evangelikų liuteronų laikraštis "Svečias" šiemet jau pasiekė 89 numerį. Jis yra leidžiamas kas du mėnesiai Bremene LEL Bažnyčios Vyriausios Tarybos tremtyje. Jo faktinasis red. yra kun. Ansas Trakis, gyv. JAV, o atsakingasis red. senj. kun. A. Keleris, gyv. Bremene. Laikraštis spausdina ne tik daug religinės ideologinės literatūros, bet ir pasaulietinio turinio liet. kultūros straipsnių. Pateikia plačią evangelikų gyvenimo kroniką.

"Svečio" administratorius ir techniškas redaktorius yra Fricas Šlenteris. Adr.: F. Šlenteris, 28 Bremen 41, Kurt Schumacher — Allee, Etage 4, Wohnung 7, W. Germany.

Be šių dviejų leidinių dar išleina sekminininkų laikraštis "Išganyto žinia". Jį leidžia ir redaguoja St. Tautvaišas. Jo adr.: 509 Leverkusen 2, Postfach 121, W. Germany.

Visi šie tikybiniai leidiniai pasitarnauja lietuvių išlaikymui tremtyje. Būtų gerai, kad jie visi rūpintųsi redaguoti šiuos leidinius taisyklinga lietuvių kalba ir rašyba.

• LILJA ŠUKYTE, Metropolitan žinoma dainininkė, pastaruoju metu dainavo Muencheno operoje Così fan tutte, Bohemoje, Capricio ir Carmen. Šiomis dienomis ji pasirodė vokiečių televizijoje, kur dainavo Così fan tutte Fiordiligi rolėje. Ji atliko šį vaidmenį su dideliu meniškumu ir skoniu, dainavo žavingai ir virtuosiškai. Lietuviai gali didžiuotis, kad tremtyje išaugino tokią žymią pasaulinio masto dainininkę.

• VOKIEČIŲ TELEVIZIJOJE taip pat dainavo ir lengvosios muzikos dainininkė Anelė Valaitytė. Tai jauna, vad. "Slagerių" dainininkė, kuri veržiasi iškovoti atitinkamą vietą dainininkų pasaulyje.

• DIEBURGE, tėv. Bernatono bute, rugsėjo mėn. mirė kun. Viktoras Kaleckis (48 m.). Jis buvo zarasiškis, baigęs Šiaulių g-ją, mokėsi Kauno, Vilniaus, Eichsteto kun. seminarijose, filosofiją studijavo Gregorianumo u-te, Romoje. Kurį laiką mokytojavo Diepholze ir Huettensfelde liet. gimnazijoje, pastoracinį darbą dirbo Vokietijoje, JAV, Kanadoje ir vėl Vokietijoje.

Senj. kun. Ansas Trakis su šeima šią vasarą lankėsi Vasario 16 gimnazijoje. Nuotraukoje gimnazijos sodelyje prie vėliavos aikštelės. Stovi iš kairės: Antanas Veršelis, senj. kun. Ansas Trakis, stud. Auderytė, M. Saulaitytė, dr. Adelė Trakienė, O. Krutulytė-Boehm, mokyt. Fr. Skėrys ir stud. Martynas Trakis.

RAUDONASIS AMARAS —
tikrovės romanas

Amerikos Lietuvių Vaikų Ugdomo Draugija (Alvud) savo gražios veiklos sąskaitoje turi idomių ir įvairių leidinių. Penkioliktuoju dabar yra išleistas Onos Alminienės romanas Raudonasis Amaras. Tai stambi (465 psl.) knyga su Alvudo pirmininko Antano Stakėno įvadu, kuriame pristatoma pati Vaikų Ugdomo draugija ir jos siekliai.

Romano turinyje pavaiduota pirmosios sovietinės okupacijos sunkmetis. Vyksmo vieta — Telšiai. Centrinės siužeto figūros — Vydeikų šeima. Epilogas užskleidžia tos nelaimingosios šeimos beveik visišką eksterminaciją graudžiais ir beviltiškais akordais.

Paimta tema, protagonistų tipai, įvykių sąraizga ir autorės sugestijos implikuoja knygos parašymo tikslą. Tai noras pavaizduoti okupacijos brutalumą, neteisę, lietuvių tautos kančias, šioje knygoje sukoncentruotas Vydeikų šeimos aplinkoje. Net knygos viršelis, dailininko Juozo Kiburo pieštas, akcentuoja Telšius, kaip centrinę knygos turinio vietą.

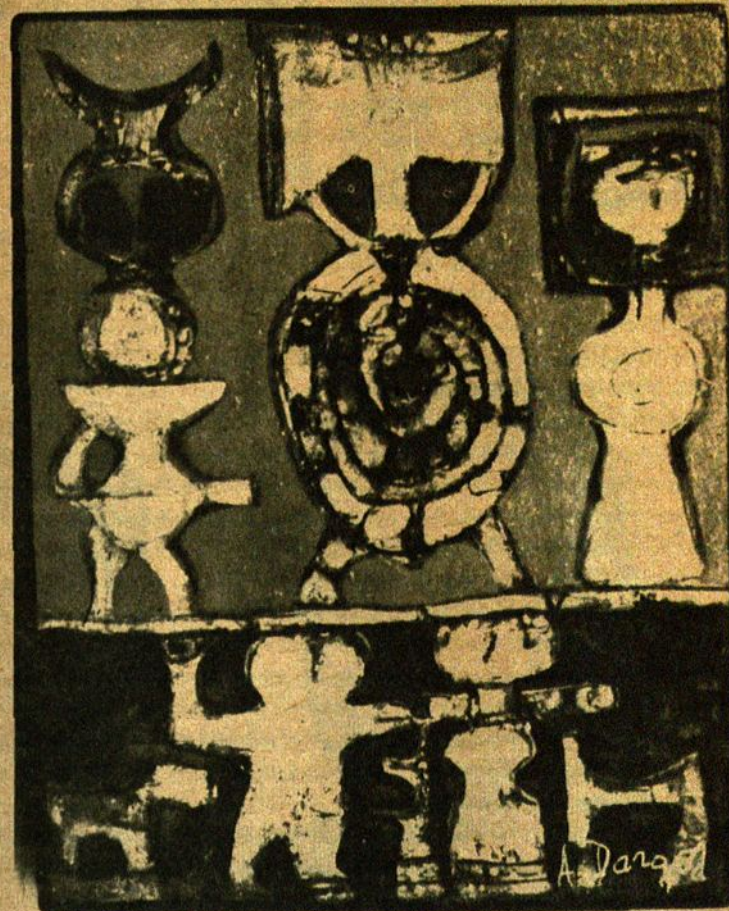
Knygos dėstymas yra gyvas ir dialogai, atsiitraukimai į šoną, vienas ir kitas šuolis į praeitį gerai išlaikyti turinio bėgyje. Daug detalių priimena ano periodo buitinių objektus. Tačiau visa tai neteikia rasto supratimą, kodėl autorė pavadino savo knygą "tikrovės romanas".

Nepažymėta, ar tai yra tikrųjų asmenų istorija ar tai fiktyvinė beletristinė medžiaga?

Tokios yra geros intencijos pusės: knygos formoje atskleisti siaubinguosius okupacijos įvykius. Bet intencijos talka nevisad yra naši meniškai sumanymo puosel. Čia yra kažko daugiau, kas nei išmokstama, nei pasekama. Čia trūksta beletristo galios, Publicistinis dėstymas neatskleidžia literatūrinio išsamumo. Nepaprastas dialogų ištęsimas atneša į dialogą nesiminius padėčiai elementus ir užtemdo dialogo vaidmenį knygos vi-

sumoje. Taip vadinamieji aprašymo šampai ir klišė pertirštai sotina kiekvieną puslapį. Tuo tarpu novelisto siekis nėra didinti knygos puslapių skaičių. Daugelis situacijų vaizdžiau nusakoma lakonišku vaizdavimo metodu, ne daugžodžiavimu. Kaip tik tikroviškumui kenkia ir tikroviškumą sudaro pseudopatriotiniai pareiškimai net tokiais padėčiai esant, kada herojus turėtų elgtis kitaip, skubiai, aistringai, sumaniai. Taip pusl. 282 Kemsminienės pareiškimas yra gražus, patriotinis, apreiškias ją, kaip daug nusimanančią moterį, bet tas pareiškimas išduoda tikroviškumą. Keli trapūs, skausmingi ir, kaip tai buvo okupacijos metu, atsargūs žodžiai, tiksliai užuominos, giliau ir tragiškiau atskleistų išgyvenimą. Tas plataus išsiskakymo metodas padengė visą knygą ir smarkiai padidino puslapių skaičių, bet neindividualizavo herojų. Jie visi sklidini patriotinių frazių, okupanto smerkimo ir patyčių iš jo. Bet jie nustojo būti individualūs, kuriais jie nebuvo nuo pat pirmųjų knygos puslapių. Herojus autorius negali susikurti stereotipiniais žodžiais ir vaizdais. Skirtingi savo gyvenamąją filosofiją vienas nuo kito, herojai turi gyventi. Tada gaunamas spalvingas, žaizduojantis, įvairiomis varšomis spindintis kūrinys. Niekas labiau nepažūdo kūrinio, kaip kūrinio monotoniškumą. Įvykiai gali riedėti, okupanto žiaurumai gali piktinti ir drėksti širdį, išviršinė žmonių bėgiojimo dinamika gali atrodyti veikalo dinamika. Bet taip nėra mene.

Todėl tenka galvoti, kad Raudonasis Amaras ir parašytas be pretenzijų į meno veikalo rubriką. Knyga parašyta su intencija: pasisakyti. Ir tuo ji atsiekia savo paskirtį. Nepretenzingas skaitytojas ją bus patenkintas. Autorė turi neabejotiną darbštumą, norą dirbti, sumuoti medžiagą. Ji turi vengti kaip didžiau šios nuodėmės dėstymo šampų, nejučiomis prasižėdusių pagraudeni-

Dail. Alfonso Dargio kūrinys "Composition", kuris išstatytas drauge su kitais jo kūriniais šiuo metu vyksiančioje parodoje meno galerijoje Atelier 164, 164 Clinton Ave. S. Rochester, N.Y. Paroda bus atidaryta iki lapkričio 7 d. Lankymo valandos kasdien nuo 11 iki 5 val. vak.

mu, beprasmiškai ištęstų dialogų, kurie prakalba ne herojų bet sujaudintos autorės lūpomis. Autorė turi siekti tapti neutrali veikale, kad ir kaip skaudu jai būtų tema, ir tai atneš savo vaisius.

M.Č.M.

LB TARYBOS
SUAŽIAVIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

rinktieji atstovai LB VI-tosios Tarybos sesijoje nedalyvauja su priežastim, kol šis klausimas bus išspręstas Tarybos specialioje sesijoje. Ši rekomendacija netaikoma pirmiems dviem daugiausia balsų gavusiems kandidatams". Šis k-jos ir N.Y. Apygardos atstovų sutartas siūlymas tuoj buvo priimtas su priedu, įrašytu paskutiniame sakinyje.

Kadenciją baigiančių JAV LB organų pranešimai buvo pateikti raštu ir tik CV pirmininko pranešimas buvo perskaitytas sesijoje ištisai. Jis ir visi kiti organai buvo Tarybos šiltai priimti už idėją labai daug darbo praėjusių trijų metų kadencijoje.

Neatsiradus daugiau siūlymų, į CV Pirmininko postą vienbalsiai buvo išrinktas inž. Vyt. Volertas ir jam pavesta

sudaryti Centro Valdymą.

Tarybos prezidiumo rinkimus teko atidėti sekančiais dienomis, nes kaip minėta trys chigagiškiai nesutiko įeiti į "koalicioni" sąrašą. Seštadienio posėdyje buvo siūlyti du sąrašai: trys prezidiumo nariai iš Chicagos ir kitas sąrašas iš penkių, kuriame, kaip vienas tarybos narių vaizdžiai išsireiškė buvo "iš kiekvieno kaimo po šunį".

Po igokai trukusių diskusijų "koalicionio" sąrašo nariai atsiėmė savo kandidatūras, palikdami atvirą kelią trim chigagiškiams būti išrinktiems be opozicijos. Rinkimai vis dėl to buvo atidėti sekančiais dienomis. Chigagiškiai savo sąrašą papildė dviem artimais LB bendradarbiais iš Clevelando ir rinkimus laimėjo. Taigi, į VI-tosios Tarybos prez. buvo išrinkti ir vėliau pareigoms pasiskirstyta sekančiais: V. Kamantas — pirm., dr. Razma, dr. E. Lenkauskas ir dr. Matas vicepirmininkai ir V. Kleiza sekretorius. Kandidatais liko: dr. Vileišis, dr. A. Butkus ir J. Jasaitis.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

RETAIN JUDGE ALVIN I.

KRENNZLER

Court of Appeals of Cuyahoga County

Endorsed by Bar Associations,
Newspapers, Labor and Civic Groups

George Dobrea, Chairman, 3324 West 159th Street

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

LIETUVIS KARIŠKIS SMERKIA JAV KARIUOMENĖS DEGRADACIJĄ

Amerikos aukštųjų pareigūnų niekinimas ir degradacija, kaip šlykšti epidemija siautėja televizijos programose, karikatūrų serijose ir vaidinimuose. Stengdamasi labai rafinuotai, arba ir labai kvailai į programų turinį įvelti aukštųjų pareigūnų vardus arba jų klounišką imitaciją. Greta to, stengiamasi išjuokti Amerikos kariuomenę, patriotinių nusistatymų organizacijas, patriotines tradicijas. Viskas statomapi-statyti savotiškos klounados stiliuje, įtaigojant, kad tos visos "tvarkos ir įstatymo" vertybės yra kvailybės, pašie pimo verta medžiaga, niekam verto turinio. Tai, be abejo, yra savotiška kampanija prieš Amerikos kūrėbingojo gyvenimo filosofiją, tolygi bombų ir padeginėjimų epidemijai.

Konservatyviuose leidiniuose tai jau išsifruota, bet plačiose publikos sferose tai vis nesiliaujanti niekinimo bombų mėtymo kampanija. Savo laiku tuo garsėjo Smothers Bros. programa. Dabar tai atlieka Lough-in klounada. Dalimis ta kampanija atšvyti ir kai kur kitur. Karikatūrų serijose nuo lat vaizduojami kvailiai kariškiai, arba kretinai profesoriai.

Kariuomenės žurnale "Army" (spalio mėn.) prieš tą niekinimo bombų kampaniją išėjo aukštas kariškis lietuvis majoras Algis J. Tallat-Kelpša. Jis rašo:

Negalima toliau toleruoti kariuomenei skirtų patyčių per kino filmus, televiziją ir spaudą. Nėra jokio pagrindo teisinti, kodėl mažumos nepakanta turi būti nukreipta į karišką visuomenę. Visa priauganti karta dabar pasiekianti brandos amžių nežino apie kariuomenę tik iš Beetle Bailey (karikatūros) ir nuolatinė eilė uniformuotų idiotų ir niekadėjų pristatoma per TV ir kino filmus.

Daug kur atrodo, kad net teismo akcija galėtų būti iškelta daugely atsitikimų, kada dergimo sumanymai atsiranda prieš tam tikras kariuomenės grupes, padalinius ir netgi asmenis. Kadangi valdiškos agentūros taip ilgai nekrepė dėmesio į padėti, tai būtų laikas Association of U.S. Army ir atitinkamoms grupėms pasigarsinti atitinkamuose atvejuose.

Aš suprantu, kad kitos profesinės, industrinės ir dargi etninės organizacijos atidžiai stebi per tam tikrus organus ir dėl to atsiekia gerų rezultatų apsaugoti nuo nepalankių pristatymų viešumai. Ar jūs galite prisiminti, pavyzdžiui, bent kada matę blogą medicinos gydytoją jūsų televizijos ekrane?

Lietuvių visuomenė labai suinteresuota tvarkos ir įstatymo dvasia amerikinėje visuomenėje. Nešvanki amerikinio prestižo dergimo kampanija po švelniapatyčių skraiste dažnai labai lengvai pamatoma TV klounadoje. Tokiais atvejais lietuviai turi rašyti savo protestus tai stočiai, kuri prezentuoja netinkamą programą. Reikia rašyti, nurodant programos pavadinimą, laiką, aktorių vardus. Reikia rodyti savo pasipiktinimą ir vadinti programą tikru vardu: degradacija Amerikos gyvenimo filosofijos ir pan.

Tokios reakcijos bijos stotys ir programos. To ypač nenori skelbimų davėjai. Todėl reikia rašyti prekių skelbėjams, kurių skelbimai palaiko nešvankią Amerikos degradacijos kampaniją. Kada tam tikra firma pristatė televizijos sovietinių propagandinių filmą, gūriantį Sibirą, kaip moks lininkų žemę, tūkstančiai žiūrovų reagavo, tvirtindami, kad tai priešamerkinė propaganda, nes Sibiras tebėra kapų ir kančių kontinentas.

TV žiūrovo nuomonės toks elementas bijo, kaip žiurkės bijo spąstų. Todėl ir lietuviai turim imtis pavyzdžio iš aukščiau pristatyto majoro Algio J. Tallat-Kelpšos laiško.

Kada žiurkių priviso perdaug, reikia reakcijos, reikia spąstų, reikia protesto: programai, spaudiniui, skelbimų davėjui.

DĖL DIRVOS NOVELĖS KONKURSO

Spalio 18 d. Dirvos novelės konkurso komisija turėjo savo pirmąjį posėdį. Buvo apsvastyta gauta konkursui medžiaga. Vieningai sutarta skaitymo ir vertinimo procedūra. Pagal konkurso įstatus juro komisija, peržvelgusi noveles, rado, kad viena novelė neatitiko nustatytoms sąlygoms: novelė pasirašyta žinomo rašytojo literatūriniu vardu. Nutarta šią novelę

Žurnalas Laiškai Lietuviams mėgsta paslindinėti ant kontraversinių aptarimų ledo. Tarpasiduožinėjimui surengti, žurnalas sukviečia į savo puslapius skirtingų pažiūrų asmenis, išprovokuoja juos pasisakyti tam tikra linkme suformuluota tema. Kaip ir kiekvienos varžybos, įskaitant ir ristikų suėjimą, gaudamas tam tikras dinamiškumas, gimsta už ir prieš kurdų ir laužomų iečių skambalavimas... Suorganizuotas spektaklis. Tuo liberalėjantiesiems Laiškai Lietuviams skiriasi nuo labai liberalių katalikiškųjų leidinių, kurie retai į savo puslapius įsileidžia piešingų nuomonių rašinius.

Tačiau, organizuojamas dvikovų spektaklius žurnalas nemėgina užkabinti savo tezę, įrodyti jos pranašumą, ar bent pagrįstumą. Žurnalas demonstruoja savo nuosavos tezės neturėjimą. Žurnalas rodo, kad iškelti klausimai jam neegzistuoja nė dilemos. Jis stovi tikrai dvikovos organizatoriaus padėtyje, rūpindamasis, kad renginys būtų įspūdingas ir patrauklus publikai. Iš grynai idėjinės šitokio elgesio prasmės jau netoli ligi grynai komercinės šitokio renginio prasmės. Šitoks variety show tinka visiems: ir kas už vieną ristiką, ir kas už kitą ristiką. Idėjinė pusė čia niveliuojama tuo, kad pats rengėjas lieka bespalvė, neutrali dvikovos arena.

Arena suteikia galimybę drastiškoms nuomonėms suskambėti, prapildyti erdvėje, patraukti dėmesio, gal būtų rasti tam tikrą atgarsį, suklaidinti savo postulatais tam tikrą elementą, ligi kurio, jeigu tokios arenos nebūtų, ir tie bendrai masei kenksmingieji postulai nebūtų galėję suskambėti. Pats faktas byloja, kad lietuvių išeivių spauda iki šiol sudarė instinktyviai atsparią tvirtovę lengvapėdiškiems eksperimentams bet kurio kultūrinio kvilingizmo adeptams. Eksperimentų robinzonai dėl to rėkia ir kelia demonstracijas, organizuoja savo kelių šimtų tiražo leidinius. Ataka sukoncentruota į pastangas užgožti kitaip manančius ir vokalines mažumas tezes iškelti

išimti iš kandidatų sąrašo ir grąžinti Dirvos redakcijai, persiųsti autoriui, kuris nesilaikė konkurso taisyklių reikalavimų. Svarstyti nutarta likusias devynias noveles. Buvo surašytas sekantis nutarimas:

Nutarimas. 1970 m. spalio 18 d. mes, žemiau pasirašę Dirvos novelės konkurso juro komisijos nariai: Rita Bureikienė, Česlovas Gedgaudas ir Jurgis Gliuda, susirinkę į gautų dešimties novelių kvalifikacijų premijai gauti svarstymo posėdį, nustatėme, kad viena konkursui patiekta novelė "Tykiai Nemunėlis teka" yra pasirašyta žinomo rašytojo literatūriniu vardu Norimas.

Norimas (Andrius Mironas) yra laimėjęs tris Dirvos novelės konkursus ir šiuo literatūriniu vardu išleides keletą knygų. Šis literatūrinis vardas bet kurio atveju netinka panaudoti tikro slapvardžio reikalui, kaip to būtinai reikalauja Dirvos novelės konkurso nuostatai.

Todėl juro komisija nutarė išimti iš gautų novelių novelę vardu "Tykiai Nemunėlis teka" ir grąžinti ją Dirvos redakcijai, nesvarstydami jos kandidatų premijai gauti skaičiuje.

Šituo nutarimu juro komisija nori įtvirtinti precedentą, kad žinomais visuomenės literatūriniais vardais, kaip slapvardžiais, literatūriniuose konkursuose nebūtų pasirašoma.

Pasirašė: Rita Bureikienė, Česlovas Gedgaudas, Jurgis Gliuda.

HENRIKAS ŽEMELIS KLAIDŽIŲ SĄVOKŲ LABIRINTE

virš patriotinės emigracinės masės.

Su mįslinga žinovo ir arbitro mina Henrikas Žemelis minimo žurnalo puslapiuose prabyla į skaitytoją su provokuojančiu klausimu: kodėl mes nesusikalbame? (L.L., Nr. 8).

Savo rašinį autorius suskirstė į įvadą, į pagrindines priežastis, ne bendradarbiavimas, o ryšiai, skirtumai ir riboti pasikeitimai, ryšiai ir lietuvių emigracijos misija. Keturių puslapių rašinį suteikti tiek krūvio pavojaus, žurnalistiškai tariant, tai turi gauti paradoksu krušos vaizdą. Čia reikia svaidytis lakonizmais, drožti žodžiais iš peties, apsukti problemą, "nepastebėti" kitos kiekvieno reiškinio pusės, net grąsyti kumščiu priešininkui. Ir to pavojaus išklaišti iš kelio į dulkinus takelius Žemelis netikėtai kad neišvengia, bet sukėlęs dulkes ir pats dulkėse nyksta. Dulkes iškyla aukščiau ausų, todėl klaidžių sąvokų labirinte temotome dulkes. Bet apie tas dulkes tenka kalbėti, nes dabar reikia amerikiniu mastu rūpintis apie aplinkos poliuciją, o mūsų emigraciniu mastu -- rūpintis apie mūsų patriotikos poliuciją.

Įvade į rašinį Žemelis pakelia toną iš vietos suoliais. Tas mitantiškumas, tačiau, nėra gera talka turinui. "Ginčai pasie-

kia labai aštrų pobūdį, pavirsdami eiline demagogija ar patriotizmo matavimu, nes ginčijamasi ne dėl klausimo esmės, bet dėl klaidingų ar nesuprastų tvirtinimų bei išvadų" taria Žemelis. Ir čia pat jis pilsteli savo "suprastus tvirtinimus ir išvadas". Kada jis paliečia emigracijos sistemą ir organizacinę struktūrą, jis jau plačia burtu šneka apie "vadinamuosius veiksnius", apie "savo pasivadinusius tarptautinės teisės žinovus". Viešuosius kitaip manančiųjų pareiškimus, jis jau vadiną "feljetonais". Jis kaltina kitus už tai, kad jų nuomonė neatitinka jo nuomonės. Bet gi tai nėra įžengimas į diskusijas. Tai yra savęs neklaidingumo dogma. Tai nėra ir pastanga pastebėti kitame individe taip pat atvirą patriotizmą, kurio realizacija siekiama kitu metodu. Žemelis visus tokius vadina "savo pasivadinusiais patriotais". Kiek čia atšviečia lietuvių kalbos pažinimas, tesprendžia kalbininkai, bet kiek čia atšviečia elementarus respektas savo dialoginiam oponentui, aišku ir be aiškinių.

Tik truputį pratęskite Žemelio sąvokų esmę ir jūs atsidsursite V. Kazakevičiaus ir E. Juškio (sovietinių ryšių suemigracija pareigūnai) terminologijos darželyje. Kas yra veiksnys?

klausia V. Kazakevičius, ir atsako: tai emigrantas, kurį amerikiniai imperialistai šeria doleriais, kuris engia ir užurpuoja emigracijos norus atsukti savo veidą į kraštą. Žemelis iš tolo ataidi tai tezei. Įvade į savo rašinį, jis visų pirma strategiškai išmuša iš balno "veiksnius". Jam nėra dviejų dešimtmečių tradicija palaikomų politinių emigracijos atstovų, kuriuos precedento metodu politinė emigracija personaliai keičia, bet niekad nenušalina nuo politinės misijos vykdymo. Žemeliui tai yra tarptautinės teisės nomokšos. Tur būtų tokys pat "tarptautinės teisės" kvalifikacijų jis pagėdautų iš 1918 metų savanorių, iš 1941 metų sukilėlių iš 1945-51 metų partizanų. Juk jie visi tarptautinės teisės "nemokšos", be reikalo savo auka realizavo Lietuvos laisvės ir suverenumo idėją.

Pagaliau, ar Žemelis yra kvalifikuotas arbitras apspręsti kitų "tarptautinės" teisės žinojimo balansą? Ar jis nežino, kad politinėje situacijoje yra nuostatų precedentų, kada nublanks ta "tarptautinė" teisė, ir "tautinė" teisė triumfoja ir laimi? Klaipėdos prijungimas prie Lietuvos kuno sutriuškino "tarptautinės" teisės klauzules, tik tai dėl to, kad greta abstrakto nuotaričių egzistavo "tautinės" teisės labai gajai ir veržiai prielaida.

Žemelis skubomis įžengia į savo labirinto koridorius, kurio tamsoje pasišviečia vyras savu

(Nukelta į 4 psl.)

Balsuokit už geriausiai kvalifikuotą

BOB TAFT for U. S. SENATOR

Rūpinaties šiandien nusikaltimais ir smurtu Amerikoje?

Bob Taft rūpinasi taip pat — ir jis rūpinasi pakankamai, kad būtų pasiruošęs dėl to dirbti. Eilę metų Bob Taft kalbėjo prieš palinkimą į kriminalinę anarchiją šiame krašte ir nuolaidumą, kas jį augina. Keturi mėtai Bob Taft kovoja, kad legalizuotų prieš nusikaltimus pasiūlymus, kad nusikaltimai būtų sustabdyti liberalaus demokratų kongreso. Netikėkite žmonėms, kurie sako, kad nusikaltimas nėra problema. Tai yra didelis skirtumas tarp tuščių žodžių ir veiksmų, desperatiškai reikalingo, kad būtų darbas atliktas.

- Balsuokite už vyrą siūlantį aktyvią prieš nusikaltimus programą.
- Balsuokite prieš nusikaltimus ir smurtą Amerikoje.
- Balsuokite už BOB TAFT.

X

ROBERT TAFT

Lithuanian for Taft U.S. Senator Committee, Kazys K. Karpius, State Chairman, 1908 Euclid Ave., Cleveland, O.
Rita Premeneckas, President Lithuanian-American Rep. Club of Greater Cleveland

HENRIKAS ŽEMELIS KLaidžių SĄVOKŲ LABIRINTE...

(Atkelta iš 3 psl.)

arogancijos žiburėliu. Jis tvirtina, kad pagrindinės priežastys dėl kurių nesutariama yra sąvokų sumaišymas. Esą, mes pradedame sirgti "priešų apsupimo liga". Ir tuojau, pasirėmus tuo metodu, Žemelis atranda ir tikrus priešus, kurie mums tą pragaistingą ligą įvarė. Tai "visokie būvę raštininkėliai, paštininkai, viršaičiai ar vargonininkai pradėjo duoti toną mūsų visuomeniniam ir kultūriniam gyvenimui". Tas elementas, anot Žemelio, žudo mūsų gyvenimą ir tarpusavę santąką. Žemelis skundžiasi "su jais netik susikalbėti buvo neįmanoma, bet pradėjo trukti paprastos minties komunikacijos". Gal būtų ir paprastas "raštininkėlis" pajėgs įrodyti Žemelio sakinio grozdškumą, pakeisdamas jį paprastu lietuvišku: nesusikalbame.

Bet netikėtai "paštininkai ir viršaičiai", bet ir Vlikas maišė santąkos norus, sėjo nesantąkos grūdus. Ir Vlikas sumaišė, kaip "viršaičiai ir vargonininkai" sąvokas. Žodį "kova" jis pavertė pretekstu nesusipratimams. Ir tai dėl to, kad "įvisokias veiklos viršūnės iškilo asmenys, kuriems nekompetentingumo žodis būtų per švelnus". Personalinės kaitos evoliucija neišvengiama kiekviename masės atstovavimo procese. Čia ateina įvairūs asmenys, bet dar neteko girdėti tokio pakvaišusio tvirtinimo, kad mus žudo "raštininkėliai, vargonininkai, paštininkai ir viršaičiai"... Kas tai per pražūtingas elementas, įsiveržęs į mūsų visuomenę? Ar Žemelis nesijaučia brutaliai įžeidęs tų garbingų pašaukimų ir profesijų žmones, kurių iš tikrųjų nemažai skaičius gyvena mūsų kolonijose, kurie yra nuosirdūs visuomenės gyvavimo rėmėjai, aukotojai, parengimų lankytojai. Kokia teise galima imti ir įžeisti visuomeninę klasę, metus į veidą kvailius prasimanymus? Jeigu nebūtų tų pragaistingų, anot Žemelio, vargonininkų, kaip atrodytų mūsų dainų šventės ir muzikinis gyvenimas? Kadangi toks rašto tonas yra griežtai netoleruotinas ir šalintinas iš mūsų spausdinto žodžio sferos, mes sutojame ilgiau ties tuo piktybiniu reiškiniu.

Žemelis pripuola prie ryšių su Lietuva klausimo. Čia tuoj pat reikalinga esminė valstybinė teisės korektūra. Lietuva, savo politinė bei istorinė prasme reiškia valstybę. Tai yra buvusi suvereninė valstybė, kuri dabar tapo okupuota, gal būtų ir aneksuota teritorija. Šio skirtumo nemato, kaip tikrai daugis tų, kas žiauriai puola "pasivadinusius tarptautinės teisės žinovus". Lietuva yra valstybės sąvoka. Bet valstybė egzistuoja tikrai turint tris esmines dalis: tautą, teritoriją ir valdžią. Tuo tarpu iš buvusios valstybės elementų liko svetimų valstybių diktatoriškai įskraipyta teritorija, ir liko dar tauta, arba gyventojai (populus), kurie neturi

savo valdymosi minimos teritorijos sienose. Todėl tai nėra valstybė tarptautinės teisės prasmės terminu. Tai yra svetimų interventų užimta teritorija, su tam tikromis nuolaidomis tos teritorijos gyventojams: jie gali kalbėtis lietuvių kalba, žviestis ta kalba ir nagrinėti savo problemas sava kalba. Bet čia iškyla žiauri svetimųjų patyčia: kultūrinis darbas yra ribotas, jis turi sutilti rėmuose, jis turi būti atremtas fikcija, naudinga okupaciją diriguojančiai valstybei. Todėl negali būti ryšio su Lietuva, kaip tvirtina Žemelis, nes tokios valstybės nėra. Yra tikrai tauta populius sąvokoje egzistuojanti, veikianti, engiama ir sovietinės emisijos nuolatos mažinama. Tikrai suta tauta: populius prasme, ir galima bendrauti, turėti ryšius, pažinti ją.

Todėl bendradarbiavimas, kiekvienas sutinka nėra tinkamas žodis. Nėra tinkamas žodis ir Žemelio sugalvoti ryšiai. Kas su kuo čia susiriša nominalė tos sąvokos prasme? Čia yra tikrai bendravimas. Tas bendravimas tol bus gyvas ir graudulingas, kol bus gyvi lietuvių pasaulyje. Su kuo čia Žemelis kovoja stengdamasis įrodyti kad "raštininkėliai, viršaičiai, vargonininkai ir paštininkai", vis trukdo bendrauti su okupuotos tėvynės lietuviams? Kuris iš "vadinaujančių veiksmų" bei "pasivadinusius tarptautinės teisės žinovais" kovoja prieš bendravimą lietuvių su lietuviu? Tai yra įsavinimas nonsensas. Kas gi nesidžiaugia bet kuriuo okupuotos Lietuvos kultūrinio nuoveikio?

Bet aštriai akimi stebėdami kultūrinės veiklos sferą nuolat ir nuolat matome, kaip okupanto režistūra kultūrinis nuoveikius priteršia sava propaganda. Neilgai ieškodami pavyzdžių matome, kad milžiniškas lietuvių kalbos gramatikos tomas, kuris yra nepaprastos reikšmės mūsų kultūrai, pradedamas pavyzdiniu kalbos struktūrai pažinti sakiniu: Tarybų šalis nenuilstamai kovoja už taiką visame pasaulyje. Jeigu jūs norite ir kito sakinio, prezentuojančio tame tome lietuvių kalbos versatilumą atnešti niuansus, jūs skaitote: Tarybinė liaudis tokių laimėjimų pasiekė todėl, kad 1917 metų Spalio, je pasirinko socialistinį vystymosi kelią...

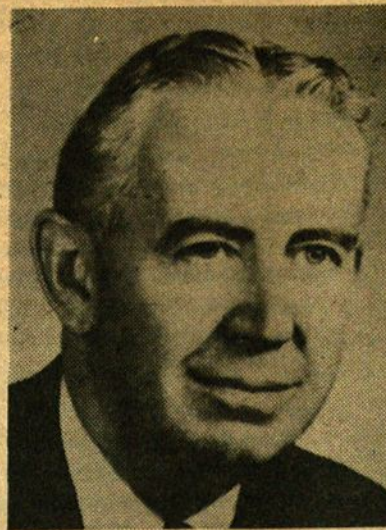
Tie pavyzdžiai akivaizdžiai rodo, kad okupanto režimas budrus kaip niekad nepraleisti indoktrinacinės progos ir išlaikyti smegenų plovimą, kad tvirtinimai ir prieštarautų elementarinei faktinei arba istorinei tiesai.

Žemelis gaudina Laiškų lietuviams skaitytojus, kad tie mišiški "vargonininkai su paštininkais" neleidžia bendrauti su mūsų tėvais, seserimis, broliais... bet gi tai yra absurdas! Niekas nedraudžia ir niekas "rezolucijų" dėl to nerašo. Žemelis absoliučiai sumaišė sąvokas. To akligatvio labirinte, kurin jis

įbrido, buvo tiek dulkių, kad matymas tapo sunkus ir dulkės apkrito blakstienas. Jis skelbia, kad "sovietų gyvenimo normalėjimas" atskleidžia mums gali mybė bendrauti. Bet bendravimas buvo ir iki to fantastiškai susigalvoto "normalėjimo" ir bus bet kuria kaina. "Ryšių palaikymo komplekse", kaip su sigalvoja išsisakyti Žemelis, tačiau yra daugiau komponentų, kaip elementarus bendravimas su broliais ir seserimis. Tame bendravime yra policinio režimo kliauzulės, panašios į aukščiausių pacituotus sakinius iš tikro mokslineo veikalo. Į bendravimą yra režimo infiltracija. Į bendravimą yra infiltruoti režimo frankais, kurie turi politiniai-agitacinę žymę. Rezolucijos skamba ir išpėjimai sakomi, kad mūsų iš esmės politinio turio išveivija suvoktu, kur sentimentas ir V. Kazakevičiaus ir E. Juškio režistūra. Ir ta režistūra neabejotina ten, kur plačiu mastu, viešai, su pompa ir žaibais neieškoma sentimentalaus bendravimo, bet užtikrinama, kad politinė išveivijos prigimtis jau pranyko, kad kas bėgo, tas ir liko kvailas, kad lietuvių kultūrinis gyvenimas kles-ti savo krašte su nebūti pakilimu, kad lietuvių sutapo su priverstina atnešta "viera". Per viešus koncertus ir paskaitas stengiamasi įrodyti, kad netikėtai tautos, bet ir Lietuvos, kaip valstybės, problemos nėra! Šito kaip tik ir nesuvokia Žemelis, ir visi tutti quanti "nepasivadinusieji tarptautinės teisės žinovai". Ir su tuo kovoti sunku, beveik neįmanoma, nes iškėlimas savo "težėmis" čia pasiekė maniakinį vaizdą. Tiesiog gaila žiūrėti, kad mergiokos, a la Kvikiytė, iššaukia, kaip patriotinė pareiga, naikinti Lietuvos suvereniteto tezę, kaip tik savo ignorantiškai suvokto bendravimo titulu. Žemelis ir Co. į savo klaidžiojimų labirintą įžengia kaip Brolių Grimų pasakos išdykėliai, kurie su savo dūdele išvedė iš kaimo gryčių vaikus ir peles. "Pasivadinusius veiksmų" aiškinimus, kas yra tautinės problemos, ir kas yra valstybės suvereniteto problemos, šie Brolių Grimų išdykėliai pavertė savo ignorantiškų šūkavimų taikiniu.

Todėl tenka nesmerkkti, nei plūsti, nei įrodinėti... Tenka maldauti sustoti prieklaidžių labirintų durų ir į savo prielaidas įvesti ir Lietuvos valstybės sąvoką. Vardan tos sąvokos nėra ir negali būti ryšio su režimu, nes režimas atstovauja okupantą, okupantas gi varžo mūsų tautą ir žudo jos kūrybinę ir, kartu, vitalinę potencialą. Koncertavimai ir paskaitos priklauso prie organizuoto režimo darbų. Tuos reginius organizuoja nepavieniai tautiečiai, bet sistema, režimas, sovietinis establishmentas plačiu mastu. Kaip buvo poros dienų bėgyje Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybės įteikti ultimatai, taip lygiai tuo pat sinchronizuotu laiku, pagal Žemelį "sovietų gyvenimui normalėjant", prasidėjo vieši renginiai estams, latviams ir lietuviams su tuo pat receptu ir JAV ir Kanadoje, ir V. Vokietijoje. Tai dėl to, kad

IŠRINKIT...

Roger CLOUD for GOVERNOR

Roger Cloud yra VIENINTELIS kandidatas su valstijos vyriausybės patyrimu.

Jis rūpinasi tautinėmis ir etninėmis problemomis ir tarsis su visais jų vadovais kiekviena svarbia problema ir juos liečiančiu pasiūlymu.

REMIAMAS:

- Frank J. Lausche, former Governor and U.S. Senator
- American Nationalities & Ethnic Political Action Committee
- Many Civic and Fraternal Organizations

Roger Cloud for Governor Nationalities Committee, Bohdan Futey, Chmn., Nicholas Bucur, Co-Chmn., 814 Prospect Ave., Cleveland, O. 44115

Chicagoje buvo pagerbtas buvęs ilgametis LŠST pirmininkas Vladas Išganaitis. Prie stalo sėdi moterys ir suakutvininkas Vladas Išganaitis. Stovi: programos vedėjas Algirdas Budreckas, vaišių vyr. šeimininkė Stasė Cecevičienė ir pagerbimo komiteto pirmininkas Karolis Milkovaitis, P. Moletos nuotrauka

PAGERBĖ VLADĄ IŠGANAITĮ

Chicagos šauliai spalio 4 d. Vyčių salėje iškilmingai pagerbė Vl. Išganaitį, buvusį ilgametį LŠST centro valdybos pirmininką, savo garbės narį, 70 metų amžiaus ir 50 metų šauliškos veiklos sukakties progą. Sukaktuvininką sveikino visuomenės atstovai, organizacijų vadovai, ir šaulių dalinių vadovai. Gautas visas plauštas sveikinimų ir raštu. Sukaktuvininkas gavo daug vertingų, ilgai atmintinų dovanų.

tai yra ataka prieš idėjinį politinės išveivijos atsparumą. Kiekvienas tokiai akcijai pritarimas yra kvailas arba atkaklus ataidėjimas į sovietinio režimo šūkavimą. Nekitaip ir Kvislingas savo laiku "suprato" tautos palaikymo mintį.

Žemelis nesupranta esminių tarptautinės teisės dėsnių. Jis visiškai nesusigauja, kur pasibaigia sentimentas ir graudūs tautiški verskmai, ir kur prasideda kitos teritorijos. Nešvanku ir paika rėkauti prieš "vargonininkus ir paštininkus" prieš "raštininkėlius ir viršaičius". Reikia verkte verkti dėl nevykusių invazijos į Lietuvos suverenumo sferą. Ir ta invazija turi visiškai lygų vaizdą hipių festivaluose, kur vardan broliavimo, laisvės ir meilės išduodamos visos tos sąvokos, sukeičiant tas aukštas sąvokas įstatymo ir moralės baustinais veiksmams.

"Kodėl mes nesusikalbame?" klausia Žemelis.

Mes nesusikalbame dėl to, Žemeli, kad reikia ir jums atsiminti seną klasišką posakį "pažink pats save", tai yra, nesukubek rėkti, kol neatradai reiškinių esmės.

B. Rikūnas

JUDGE NAHRA WINS BAR ASSOCIATIONS

Common Pleas Court teisėjas Joseph J. Nagra yra remiamas abiejų vietinių advokatų sąjungų lapkričio 3 d. rinkimuose. Cleveland ir Cuyahoga apskrities advokatų sąjunga sutiko remti teisėją Nahrą pravedusi atsiklausimą tarp 4000 advokatų.

Daugelis civilių organizacijų taip pat remia teisėją Nahrą, kuris šiose pareigose yra nuo 1969 m. kovo mėn.

Štai keletas grupių, kurios tvirtina, kad teisėjas Nagra yra užsitarnavęs pasilikti šiame svarbiame poste:

- The Cleveland Press
- AFL-CIO Cleveland Federation of Labor
- Plain Dealer
- United Automobile Workers
- Sun Newspapers
- Polish American Inc.
- Citizens League
- Mechanic's Educational Society of America

Teisėjo Nahrą patirtis, kaip paktikuojančio advokato per 16 metų prieš užimant šią vietą, jam labai padėjo atlikti šias teisingumo pareigas. Nors palyginus buvo naujas narys savo pareigose, Nahrui buvo paskirta išnešti sprendimus rekordinį skaičių iš 12 pirmo laipsnio nužudymų ir didelio skaičiaus kontroversinių bylų.

Iki šiol teisėjas Nagra yra gavęs KIEKVIENO didžiausią nepriklausomą paramą savo pozicijai. Svarbiausia tačiau yra balsuotojai lapkričio 3 d. JŪSŲ BALSAS už teisėją Nahrą labai rimtai prašomas.

Judge Joseph J. Nagra, Comm. Michael Rusco, 4530 Warrensville Rd. 44128

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VISŲ ŠALIŲ POGRINDININKAI VIENYKITĖS

pogrindis

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

Žmoniskoji išeivijos tikrovė

Rudens sezonas išeivijos gyvenimą visuomet atneša gaivių tautinių vėjų. Tai yra ne dėlto, kad staiga imtų visi ir susitartų neiti į tarybinių estrados svečių, pono Juškio parengtus koncertus. Ir visai ne dėlto, kad imtų visi ir susitartų eiti į kiekvieną pono Juškio koncertą, kad ir pats ponas Juškys ten rodytųsi scenoje, pasikvietęs akompanuoti Kazakevičių.

Rudens sezonas išeivijai yra gaivus dėl to, kad tai yra šaunių balių sezonas. Šio sezono premjeroms moterys pradeda ruoštis nuo vasaros vidurio. Vienijančių tautos faktorium čia tampa sezono mada. Ir kaip filosofas Gėrnius teigia, kad tauta yra žmoniškoji tikrovė, taip viskas ir yra priešbaliniam periode. Bet žodis "žmoniškoji" čia jau kildinamas iš žodžio "žmona". Šiame atvejuje visa išeiviškoji tauta yra žmonių tikrovė.

Dėl to vienijančio tautos prado nepatariama Juškiui arba Kazakevičiui išsiųsti su savo koncertais. Šio periodo estradą, sceną, koncertą jungia savyje žmona, einanti į balių. Tai yra jos "žmoniškoji tikrovė", ir, šarap, visos kitos filosofinės teorijos.

Brolžudiškos vyrų tendencijos gėsta. Dialogininkas sėdi kartu su ortodoksu antidualogininku, ir dargi žvalgosi į savo ideologiniai-politinio priešo žmoną. Akiratininkas šokdina naujienininko pačią. Kataliko žmona daro akutes liberalui. Jaunosios kartos žurnalo Metmenys bendradarbis stebi, kaip baliuje šoka jo anūkėliai.

Balių nuotraukos užgožia spaudos puslapius ir palieka savo išpaudą į kultūrinę išeivijos istoriją. Nuo giljotinos kirvio ištrūkę laisvės ieškotojai ir politinio teroro kankiniai balių pompa ir investacijomis sugeba parblokti ir nevalyvas amerikonus. Tuo atliekama didžiulė tautinė propaganda, nė iš tolo nelygintina su kokia genocido paroda. Tauta įrodo savo teisę gyventi laisva ir nepriklausoma. Tauta demonstruoja savo žmoniškąją tikrovę. (Žmona ergo žmoniškoji).

Kaip galima sukelti Lietuvių Fondui fondus? Per šauniasią balių. Kaip galima sukelti fondus Balfui? Per balių. Kaip galima sukelti fondus net mažam stogo palopijimui mažoje parapijoje? Irgi, tik per balių.

Ir kaip mūsų "didieji" politikai prasnaudė tą galingą faktorių? Jie įkibo į simpoziumus, konferencijas, sąskrydžius, net apsenusių žmonių stovyklavimus...

Tik baliai išganys vienybę. Puoselėkime tai, kas mus jungia. Jungti visus besipešančius laikraščius į vieną ir pavesti jiems rašyti tik apie madas, etiketą ir valgiaraščius.

Sujungti visas pasaulėžiūrinės srovės į vieną, ir pavesti tam junginiui rūpintis baliais ir premijomis už šoki, už kostiumą, už šukuoseną.

Išeiviškoji veikla atgaus savo vieningą kelią. Nestokos fondų, nestokos žmonių parengimuose, nestokos ir tautinės propagandos kitataučiams.

Mūsų ideologinė vienybė glūdi "žmoniškoje" tikrovėje.

KULTŪRINIO GYVENIMO GILINIMAS

Rašo Iza Motiekaitienė (Moteryų Gyvenimas):

Mūsų tautinis avangardas traukiasi į sunkių darbų išgytas ištaigingas rezidencijas ir dažniausiai jose jau mes sutinkame nuo poros iki keleto šimtų kviestinių svečių -- šeimos švenčių progomis -- tai naujas lietuviškų parengimų tipas ir labai sėkmingas -- be bilietų -- puikūs išradingi patiekalai, gėrimai, susitikimai tik su mielais ir prašomais asmenimis, pabendravimas, pasikalbėjimai, dažniausiai apkalbų forma apie savo artimus...

Rašo J. Valiūnas (Akiračiai):

Jeigu mūsų moterys pasidaro pavargusios ar net irzlios nuo to vieno do fabrikuose darbo, o mes, vyrai, dažnas

mirkstame "čierkutėje", tai katras gi iš mūsų tokių tėvų gali turėti

KROKODILO AŠAROS

KAI TRYS STOS

Kai trys stos visados daugiau padarys: viens Akiračius skaitys, kiti bendravimą varys, trečias tars: gyvent gardu po tarybinių padų!

Kai trys stos visados daugiau padarys: čia Vienybė, ten Vilnis - pažvalgų neišganys; trečias tars: štai atgaiva su Akiračių šuva!

KOOPERAVIMO DOGMA

Tarybinė kooperavimo dogma, bet tinka ir mums:

Su kultūra griauki mūrą, jei užstoja kelią snukis, duok į snukį, kaip padūkės.

Su kultūra gink sau skūrą, nežitruk, jei kur sutrukęs ir kraujuos kieno nors snukis!

gana kantrybės auklėti tinkama morale ir tautinė linkme mūsų atžalyną?

Rašo Pr. Narušonis (Akiračiai):

Akiračiai su prideramu drovumu vieną priežodį anąkart panaudojo: "Dyka laisvė š... drasko". Maža to, jau visai be kuklumo čiuposi už dar nepadoresnio ir didžiai gąsdinančio žodžio -- nusišlapinti! ... Nusišlapinimas yra tikras įvykis ir tikras veiksmas, jis ir liks nusišlapinimas -- tarp kabučių ar be kabučių.

Red. abejonė J. Valiūno ir Pr. Narušonio tezeimis, iškeltomis Atviro žodžio mėnraštyje,

KADZIULIS AMERIKOJE

(Priėjo Kadziulis ir tarė)

Suvažiavo jaunimas stovyklauti ir pasikvietė Nagį paskaityti poezijos. Nagys ėmė deklamuoti Salomėjos Nėries eilėraštį. Priėjo Kadziulis ir tarė:

— Salomėja buvo Stalino giedorka.

— Tai prisigąsdinome, — pasakė stovyklautoja, — kai Liūnė Sutema prigrasino sudeginti visą pasaulį. Juk dabar tų arsonistų ir šiaip visur pilna.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Ar jau Spyglį pripilė žibalu?

Kalbėjo tautiečiai: — Ir vėl nusiuntėme Vasario 16 gimnazijai tris tūkstančius paramai.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Ar ta ta gimnazija, kur išleidžia kasmet vieną abiturientą?

— Ar tu už bendruomenę, ar už tarybą? ginčijosi vyrai.

— Aš už tarybą!

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Reiškia už tarybų Lietuvą.

Kalbėjo tautiečiai: — Įsivaizduok, Nagys susipiovė su Meku, o Trumpa išėjo juos sutaukinti.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

— Kur trumpa, ten ir trūksta.

tokia: ar įmirkus čierkutėje nebuvo nusišlapinimo ne tarp kabučių, bet Narušonio kelnėse? Ir nė ra ko čia kabutėmis gintis.

PROTESTUOJAM

Atviro žodžio mėnraštis Akiračiai (birželis, 1970) vedamajame Birželis ir Parodos, visiškai prasilenkia su tiesa ir padėties realybe. Mėnraštis rašo: reikia surasti dvi salės. Vieną pripildyti lietuviškomis knygomis, kurioms nevalia pakliūti į Lietuvą. Reikia ir antros salės. Tuščios. Visiškai tuščios. Lietuviškomis knygoms, kurios gali iškelti Lietuvą. Keturiuos nuogos sienos tuščioje salėje teliudija apie dvidešimtojo šimtmečio barbarus.

Toje citatoje nėra tiesos. Kur gi Katiliškio, Almeno, Pipiraitės, Kėkšto, Mikuckio ir kt. vardai. Vienas Katiliškis su savo 25,000 egz. tiražu

Su linkėjimais dialogininkams Šlovingosios Spalio revoliucijos proga. L. Brežnevas

Aušrelė Ličkutė

PUŽAUSKO DOKTRINA

BALADĖ

(Per vieną simpoziumą A. Pužauskas pareikalavo mirties bausmės tiems, kas nušneka raudonai ir aiškiai "prosniečkiskai". Saulius Šimoliūnas apkaltino "vadeivą" kruvinais darbais)

Vyras didelis Pužauskas svetui paskelbė doktriną: jei su Sniečkumi bendraus kas, galvą to po giljotina.

Bus gera tvarkos rutina, kas tik "raudonuot" mėgina, to galva po giljotina...

Per debatus, kaip Perkūnas, trenkė Saulius Šimoliūnas: jūs nedori, jūs žudikai, jūs nacizmo pakalikai, čia jūs kalbate gražiai, o, iš tikro, žmogžudžiai!

Rėkė ir kitus "pridėdokus", lyg koliotųsi pats Sniečkus. Kilo salėj aimana: sėsk, išmesti jį, gana!

Židri žmonės į Pužauską - Ar Pužauskas sudraus ką? Tarė Algis: man kartu, Sauliau, prieteliau, ir tu?!

... ir nuėjo jie kartu ten, kur Bachas sprendžia bylą, kur, kas žodis, ūpas kyla, kur aiškumai patamsėja, bet tamsėjimai šviesėja...

Verké vargšė giljotina: kur Pužausko ta doktrina, kur, likimo pamaiva, pirma Sauliaus galva??

gali užversti visą salę. Protestuojame! Ryšiams su užsienio lietuviais palaikyti Komitetas Vilniuje.

TAUTA, KAIP ŽMONIŠKOJI TIKROVĖ -- toks dr. J. Gėrniaus pas-

kaitos pavadinimas. Bet kas yra "žmoniškoji tikrovė"? Kas yra, pagaliau "nežmoniškoji tikrovė"? kodėl tauta yra "tikrovė"? ar čia glūdi vien materialistinis pradas? Bet ar tautą sudaro tik materialistinis pradas? Kodėl ignoruojamas spiritualistinis pradas?

Kaip matyti: kuo mandriau pavadinsi, tuo labiau sugriešysi.

SPAUDOS PERLAI

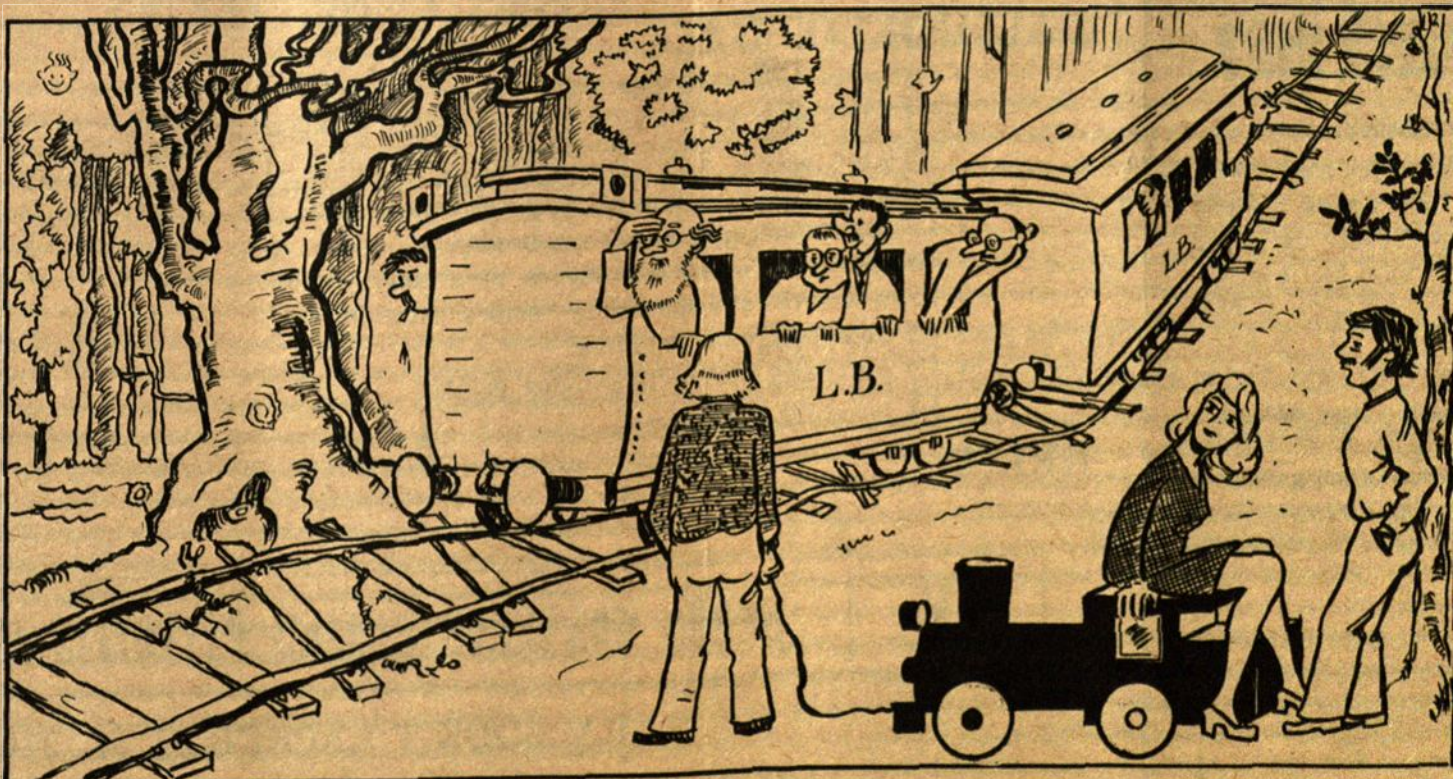
Molotovo kokteilis į Dirvos anketą

(Anketos) palygina mai nekalto pavadinimu bandoma pridengti šlykštų defetizmą ir skaudų lietuvių tautos įžeidimą.

Naujienos (Julius Smetona)

Come-on kids!

Melrose Park liuanistinė mokykla paskelbė Naujienose: Visi lietuvių tėvų vaikų bus priimami į mokyklą nors ir visai nekalba lietuviškai.

... Mes prikabsim čiu-čiu garvežiuką, mes pavešim čiu-čiu traukinuką...

JURGIS GLIAUDA

JUOZAS TUMAS – VAIŽGANTAS

žmogus ir asmenybė (7)

(Paskaitos metmenys)

Tokie

Vaižganto žmonės turi būti savi ir Afrikos visuomenės skaitytojams, ir japonų ir turkų skaitytojui.

Savo vaizdavimo metodu is buvo geras lakoniškumu, dažnai lengvu šaržu, glaustu siužeto išvystymu, ir daug kur ir dabar su didelėmis pastangomis atrandama temos susintetinimą Vaižgantas sugebėjo parodyti neblogiau už garsiausius pasaulio rašytojus. Čia nėra reikalo pedantiškam dėstymui, ką jis rašė, kada pradėjo dailiosios rašties ekskursus dėstyti. Jo garsiausieji kūriniai, kuriuos jūs, aišku, turėjote progos pažinti mokyklose didelės apimties epopėja PRAGIEDRULIAI. Parašyta epopėjos pradžia 1915 metais už tėvynės ribų, Švedijoje.

Tai žemaičių kraštas, kuriame nusiperka žemės aukštaičiai Šešiavilkiai iš dvarponio Sviestavičiaus ir čia Šešiavilkiai susiartina su žemaičiais Vidmantais. Čia atsiranda tautinės sąmonės švytesiai greta plataus ir sudėtingo naujakūrstės asmeniško gyvenimo.

Nerūpestingai palaidos kompozicijos veikalas, dabar atrodo, kaip tik atatikęs modernaus polėiškos kompozicijos kūriniams. Siužetas mums lietuviams įgauna plačios simbolinės reikšmės — nes čia suauga ir į bendrą kamieną vėl susilieja lietuviškos padermės. Atsiminus, kad knyga parašyta 1915 metais, Pragiedruliai ima švytėti pranašiška šviesa, nes išpranašavo Nepriklausomybę tautos suėjimą visų po vienu savo valstybės stogu.

Ir kada aš dėščiau, kad Vaižgantas yra stiprus asmens ir žmogaus portreturoje, tą minėjo ir kiti drąsesnieji tarybinės konstrukcijos minėjimai okupuotoje Lietuvoje. Bet visos tos Vaižganto temos, kurios kiekvienam lietuviui brangios jo tautos, kaip herojaus, protagonisto, vitališkos masės, vaizdavime, okupuotos Lietuvos minėjimuose buvo absoliučiai nutylėtos. Tai sudaro jau nebe universalinio rašytojo vaizdą, tai mums sudaro mūsų Vaižganto vaizdą, jo rolę tautos gyvenime, netiktai jo rolę vien beletristikos laukuose.

Zaborskaitė, filologijos mokslų daktarė Vilniuje, nedrąsiai respektuodama Vaižgantą, pažymi, kad: Vaižgantas yra viena įdomiausių asmenybių lietuvių literatūroje ir visame mūsų kultūriname gyvenime... bet tuoj persoka į komplimentus dėl literatūros privalumų. Tuo Zaborskaitė išvengia Vaižganto nagrinėjimo kaip faktoriaus, kuris gaivino stiprino ir pildė tautos brandumą suvokti save, savo tautą, atrasti valstybinio mąstymo pagrindus, o per tai ir valstybinio suverenumo mąstymą. Dar ir dabar, dažnai, išeivių mokyklos ir jaunimo organizacijos tiesiog nesupranta, kad greta tautinių dorybių puoselėjimo yra didingas savo tautos suverenumo mąstymas. Tai išleidžiant iš akių, daug jaunimo parengimų yra tik pusės lietuvių formavimu. Būti lietuviu tik savo tautybe yra pusės lietuvių konstravimas. Tik tai kada lietuvių tautybės samprata vai-

nikuota jo siekius savo tautos suverenumo linkme, jis tampa pilnas lietuvis. Kaip tik Vaižganto kūriniai ir indoktrinavo pilno lietuvių sąmonę jo sąlygose, o kartu ir, kaip testamentas, visam lietuvių tautos būviui. Greta jo laiko beveik visi kiti rašytojai neturėjo to savo kūrybos skalėje. Imdami pavyzdžiu Zemaite, mes matome tą pusę lietuvių. Jeigu visi lietuvių rašytojai būtų Žemaitės diapozono, iš kur lietuvių mąstymas būtų apvaisintas savo valstybės konstravimu?

(Bus daugiau)

Bostono lietuviai daro žygį, kad adv. Bronius Talutis būtų paskirtas teisėju. Vieno mitingo metu, kuris buvo surengtas paremti gub. Sargent, adv. Br. Talutis gubernatoriui įteikė knygą Lithuania 700 Years.

LIETUVIŲ DIENA CLEVELANDE

Rengiama abiejų LB Apylinkių Valdybų Lietuvių Diena įvyks š. m. lapkričio 7-8 dienomis naujosios parapijos salėse.

Jau aštuoniolika metų kaip ši prasminga tradicija vykdoma kas metai šiais metais LD Apylinkių Valdybos kviečia ir tikisi gausaus tautiečių atsilankymo, nes Lietuvių Diena yra mūsų

sų solidarumo diena ir priitarimas LB tikslams bei darbams.

Paliktas doleris bus panaudojamas lietuvių ugdymui ir kitiems gyvybiniam kultūriniam reikalams, kuriems Apylinkių Valdybos skiria nemažą sumą, kurias sutelkti įdedama daug rūpesčio ir darbo.

Tad maloniai kviečiame visus tautiečius šioje Lietuvių Dienoje gausiai dalyvauti ir ją remti.

PERRINKIT...

JUDGE BERNARD FRIEDMAN

Common Pleas Court

(Term beginning Jan. 3, 1971)

ENDORSED BY: Cleveland Bar Assn., Cuyahoga County Bar Assn., Cleveland Press, Plain Dealer, AFL-CIO Labor, Democratic Cosmopolitan League, Citizens League, Cuyahoga County Democratic Executive Committee.

X BERNARD FRIEDMAN

Joseph Walters, Sec'y., 3001 Mapledale Ave., Cleveland, O. 44109

S. SAVE O. OUR S. SCHOOL

SUPPORT SCHOOL ISSUES 11, 12, and 13

KRIZĖ

Tautybių komitetas ragina clevelandiečius balsuoti mokyklų pasiūlymus 11, 12 ir 13...

lapkričio 3, 1970 rinkimuose

KRIZĖ

CLEVELANDO MOKYKLOS FINANSINĖJE KRIZĖJE

- Taksai mokami Clevelando mokyklų Pen-Central Railroad nuosavybei yra sumažinti nuo \$430,000 iki \$172,000 ir buvo įsakyta grąžinti \$774,00 už praėjusius taksus, kurie jau buvo išleisti.
- Kiti lokaliniai valstijos taksai, kurių buvo tikimasi, sumažinti 9 milijonais.
- Mažėjančių taksų duplikavimas reiškia mažesnes pajamas.
- Kylančios išlaidos dėl didėjančios infliacijos
- Didėjas mokinių skaičius.

NEPADINTI NUOSAVYBĖS TAKSŲ PASIŪLYMAS 12 ir 13

X

GEROS MOKYKLOS PADEDA ĮSTATYMAI IR TVARKAI

RINKIMŲ DIENOS VERTĖS

BALSUOKITE UŽ:

- Už geras mokyklas, kad būtų pastovi apylinkė.
- Už geras mokyklas, kurios ugdo įstatymą gerbiančius piliečius.
- Daugiau amatų paruošimo šių dienų jaunimui.
- Daugiau mokytojų, kad pakeltų mokslinio lygį.
- Už pagerinimą šios dienos programos.
- Už išlaikymą mūsų šios dienos programą.
- Prieš drastišką sumažinimą esamos programos.
- Už kompetingumo palikimą.
- Už pakeitimą 100 metų senumo pastatų.
- Už mokyklų išlaikymą.

KRIZĖ

KRIZĖ

X

GEROS MOKYKLOS PADARO PASTOVIAS APYLINKES

BALSUOKIT LAPKRIČIO 3, 1970

NATIONALITIES COMMITTEE FOR SCHOOL ISSUES 11, 12, 13
Joseph Kocub, Chairman — 5302 Fleet Ave., Cleveland, Ohio

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

NEW CANADIAN BLITZ DIET

LOSE 5 POUNDS OVERNIGHT!

Learn the secret of incredible, No-Effort, No-Drug, ONE-DAY reducing formula! Have your wholesome, yummy "Blitz"! (4 mystery meals)—Go to bed! Wake up!—and you have lost 5 pounds. Unbelievable? Sure! But it works. Every time. OR YOUR MONEY BACK! SPECIAL OFFER (limited period only): \$3.00

Yes I want to lose five pounds overnight. Please rush by mail CANADIAN BLITZ DIET. I enclose \$3.00 cash, money order, or cheque (Sorry no C.O.D.'s). If payment by cheque enclose \$3.50 to cover handling costs.

CANADIAN BLITZ DIET
203 - 15104 Stony Plain Road,
EDMONTON, Alberta, Canada

Name

Address

City State Zip

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Lietuvių Respublikonų Klubas Clevelande siūlo balsuoti už sekančius kandidatus lapkričio 3 d.

Į U.S. Senatorius: Robert Taft Jr.

Į Ohio Gubernatorius: Roger Cloud.

Į Leitenantą Gubernatorių: John W. Brown.

Į Attorney General: John D. Herbert.

Į Ohio valstijos sekretorių: Ted W. Brown.

Į Ohio valstijos įždininkus: Robin J. Turner.

Į U.S. Kongresą:

20 District: J. William Petro.

21 District: Bill Mack.

22 District: Adrian Fink.

23 District: William E. Minshall.

Į Ohio valstijos atstovų rūmus:

51 District: Gertrude E. Polcar.

53 District: George V. Voinovich.

54 District: Allen J. Bartunek.

Į Cuyahoga apskrities komisijonierius: Seth Taft.

Į Cuyahoga apskrities kontrolierius: Ralph J. Perk.

Jei turite kokių klausimų apie kandidatus prašau skambinti man telefonu — 871-4186.

Rita Premeneckienė,
Pirmininkė
Jadvyga Budrienė,
Sekretorė

* LSS VADOVŲ IR VADOVIŲ studijinis suvažiavimas įvyksta ši savaitgalį spalio 31 - lapkričio 1 d. Clevelande, Jesuit Retreat House, 5629 State Rd.

Suvažiavime dalyvauja LSS vadovybės, tarybos, tarybos pirmijos, garbės teismo, kontrolės komisijos, seserijos, brolijos, akademinio skautų sąjūdžio vadų nariai, turtininkai ir turtininkės.

• **Ralph J. Perk,** Cuyahoga apskrities kontrolierius ir Tautybių Sąjūdžio pirmininkas, Dirvos prenumeratorių ir jos nuolatinis rėmėjas, ši kartą Dirvai paremti atsiuntė auką 60 dolerių.

Už auką Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• **Kęstutis Kizevičius,** šipavasarių baigęs St. Joseph High School ir vasarą pradėjęs studijuoti Clevelando meno institute, kaip turįs iš visų mokinių didžiausią menininko talentą, gavo Clevelando meno instituto alumnų stipendiją studijuoti meną.

• **Dail, Leonas Urbonas,** šiuo metų lankosi Clevelande ir tariasi dėl parodų - pakaitų su-ruošimo. Lapkričio 28 d. jis Bostono Kultūros klubo praves paskaitą - diskusijas apie meną. Beto, žada supaskaitomis lankytis Hartforde ir Putname.

Prezidentas Nixonas remia Robert Taft į senatorius.

RINKIMŲ DIENA LAPKRIČIO 3

Ohio lietuviai šiais rinkimais lapkr. 3 d. suinteresuoti respublikonais kandidatais. Du jų patys aukščiausi: kandidatas į U.S. Senatą Washingtone Robert Taft, Jr., ir Ohio gubernatorium -- Roger Cloud.

• **ROGER CLOUD,** respublikonų kandidatas į Ohio valstijos gubernatorių, turi dešimties metų vadovavimo patirtį ir yra pasireiškęs kaip svarbus ir veiklus vadovas. Jis pasisako prieš riaušes, narkotikus, ginklų panaudojimą universitetuose, oro teršimą.

Jis turi patirtimą, žinojimą ir pajėgumą šiais neramiais laikais.

Senatoriai renkami du, šešetui metų. 1968 metais buvo išrinktas ir gi respublikonas, William Saxbe, dabar kandidatuoją Robert Taft, Jr. Šiais rinkimais bus perrenkami visi 435 Kongreso atstovai. Jie renkami dviem metams. Ohio yra 24 kongresiniai distriktai; atstovus rinks kiekvienas distriktas savo balsais, ne visos valstijos. Taipgi bus renkama dalis apskričių viršininkų ir teisėjų savo apskrityse tiksliai.

Kitų kandidatų sąrašas bus pateiktas kitame pranešime.

Robert Taft, Jr. kandidatuoją į vietą pasitraukusio seno senatoriaus Stephen Young, kurio politika lietuviams buvo svetima.

Ainis senos, garsios Ohio valstybininkų šeimos, kurio senelis buvo prezidentu, tėvas -- senatorium iki mirties, nors tėvui mrus, Robertui buvo siūloma senatoriaus vieta paskyrimo keliu, jis atsisakė, pasiryžo savo politiską

karjerą atžymėti savo visuomeniniais darbais. Tarnavo 8 metus Ohio seimelyje, ikišiolei 6 metus Kongrese Washingtone. Šių rinkimų proga kandidatuoją į Senatą.

Kongrese jis yra vienas septynių asmenų prezidento Nixono vadovybės komitete, jie posėdžiauja kas savaitę.

Spalio 30 d. Robert Taft Jr. lankysis Clevelande, dalyvaus tautybių komiteto rengiamose susipažinimo vaišėse. Tame komitete lietuvius atstovauja Rita Premeneckienė ir K. S. Karpus. Vaišės bus Manger viešbutyje, 7:30 iki 9 val. vak. Gavusieji kvietimus, vienu kvietimu galite ateiti du, vyras ir žmona arba su kitu draugu.

• **TEISEJAS NAHARA** artimai bendrauja su tautinėmis grupėmis, yra išsilavinęs advokatas ir prityręs teisėjas, baigęs Harvard teisių mokyklą daktaro laipsniu. Jis yra remiamas perrinkimui Clevelando advokatų sąjungos, abiejų Clevelando dienraščių ir visuomenių bei profesinių organizacijų.

• **UNITED APEAL** aukų rinkimo vėjus baigiasi spalio 29 d. ir kas dar nedavė savo aukos, prašomas padėti. Praeitais metais buvo surinkta \$18,4 milijonų iš kurių tik 6% buvo skirta administracijos reikalmams, kiti išdalinti pagalbos reikalingiems asmenims.

• **TEISEJAS FRIEDMAN** iš Common Pleas Court kandidatuoją naujam terminui. Jis remia Clevelando advokatų sąjungą, abu dienraščiai ir įvairios organizacijos.

Jis yra prityręs teisėjas.

KAUKIŲ VAKARAS

Š. m. spalio 30 d., penktadienį, 8 v. v. E. Cleveland YMCA (Grandinėlės repeticijos patalpose), 1831 Lee Blvd, Ohio Lietuvių Gydytojų žmonos ruošia pasilinksminimą — kaukių vakarą — Clevelando moksleiviams ir studentams. Vaišės, šokiai, dovanos už katumus. (80-81)

• **TEISEJAS ALVIN I. KRENZLER** kandidatuoją į Cuyahoga County Court of Appeals. Jis buvo Ohio attorney general asistentu ir yra Common Pleas Court teisėjas. Jį remia Clevelando advokatų sąjunga, abu Clevelando dienraščiai ir didelis skaičius profesinių organizacijų.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 31 D. Čiurlionio ansamblio tradicinis balius šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 7-8 D. Lietuvių Diena. Rengia LB I-os ir II-os Apyl. valdybos.

LAPKRIČIO 15 d. L.V.S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

LAPKRIČIO 26-28 D. Lietuvių Studentų Sąjungos XX visuotinis suvažiavimas Pic Carter viešbutyje.

LAPKRIČIO 28-29 D. Gabija rengia lietuvių grafikų parodą Nauj. parapijos salėje.

GRUODŽIO 12 D. Religinės šalpos vakaras Naujos Parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas rengiamas LB I-os ir II-os Apyl. valdybos.

VASARIO 20 D. Pilėnų tunto tėvų komiteto tradicinis blynų balius.

KOVO 20 D. Kaziuko mugė Nauj. parapijos salėje.

RUGSĖJO 25 D. tradicinis Dirvos vakaras.

• **ASD ir Korp! Vytis** Clevelando skyrių metinė šventė įvyks lapkričio 14 d., 7:30 v. v. Čiurlionio ansamblio namuose.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

UŽ LIETUVIŲ BIČIULĮ RALPH J. PERK

raginame jus balsuoti lapkričio 3.

RALPH J. PERK

JUNGTINIS LIETUVIŲ KOMITETAS UŽ RALPH J. PERK

Dr. W. V. BLOŽĖ, pirmininkas
NARIAI — P. Balčiūnas, J. Budrienė, B. Bukus, Z. Dučmanas, J. Čiuberkis, J. Malskis, N. Maželienė, S. Lukas, S. Knistautienė, J. Stempuzis, K. Marcinkevičius, S. Mačys, R. Premeneckienė, B. Snarskis, dr. Z. Sabaitis, P. Stempuzis, J. Švarcas.

FEMALE

OPPORTUNITY for PROFESSIONAL HELP FOR 450 BED MEDICAL CENTER REGISTERED NURSES For all services & all shifts. Good starting salary. Plus shift differential for evening & night duties. REGISTERED DIETITIAN ADA THERAPEUTIC MALE OR FEMALE X-RAY TECHNICIAN REGISTERED Salary commensurate with experience & ability. EXCELLENT FRINGE BENEFITS. Such as: 100% paid Health & Life Insurance and Retirement. Apply call or write to Personnel Director MEMORIAL MEDICAL CENTER P. O. Box 6688 Station C Savannah, Ga. 31405 (78-92)

Visais draudimo reikalais kreipkitės į prityrusį atstovą — V. GIEDRAITĮ, telefonas 944-6835, kuris suteiks Jums reikalingas informacijas.

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SPRINGMAKERS

Coilers, Torsion Winders, Secondary Men. Experience necessary. No age limit. Top pay, benefits, and working conditions, and steady work.

WRITE SOUTHERN PRECISION SPRING CO. P. O. Box 8186 Charlotte, N. Carolina 28208 (78-81)

GLUE MACHINE SET-UP MAN For folding cartons. Experienced on straight line and right angle gluers. And OFFSET PRESSMAN Experienced in running quality printing on 25x38 and 36x49 2 color presses. Steady work. Overtime for qualified men. ACME CARTON CORP. 6470 Miller Rd. Dearborn, Mich. 313 — 581-4820 (79-85)

ATSIŪSTA PAMINETI

L. Vaičiūnienė — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS MOKYTOJAS IR JO DARBO APLINKYBĖS. Išleido Chicago Lietuvių Literatūros Draugija 1970 m., 69 psl. iliustruota, kaina 1 dol.

Juozė Vaičiūnienė — TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTIŲ TAKAIS, išleido Chicago Lietuvių Literatūros Draugija 1969 m., iliustruota, 99 psl., kaina 2 dol.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE
Cleveland, O.

5 1/4% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 6 months maturity
5% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$5,000 minimum — 1 year maturity
6% CERTIFICATE OF DEPOSIT
\$10,000 minimum — 2 year maturity

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

RETAIN JUDGE ALVIN I. KRENZLER

Court of Appeals of Cuyahoga County
Endorsed by Bar Associations,
Newspapers, Labor and Civic Groups

George Dobrea, Chairman, 3324 West 159th Street

DIRVA

• Dirvos novelės konkurso jury komisija (J. Gliauda, R. Bureikienė ir Č. Gedgaudas — Los Angeles, Calif.) šiuo metu skaito atsiųstas konkursui novelės.

• Vladui Išganaičiui, būv. ilgamečiui LŠST c. v. pirmininkui, už auką 20 dol. Dirvai paremti nuoširdžiai dėkojame.

• Lietuviškųjų Studijų Savaitėje šią vasarą Vokietijoje, kaip praneša LB inf. biuletenis, buvo demonstruojami keturi filmai iš Lietuvos, parūpinti Vasario 16 gimnazijos mokytojo dail. A. Krivicko. Filmų demonstravimas buvęs nutrauktas dėl techninių kliūčių.

Studijų Savaitės moderatoriumi buvo V. Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius. Buvę pasiūlymų kitais metais į studijų savaitę kvieisti paskaitininkus iš Lietuvos.

• VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS Kanados vilniečių suvažiavimas, įvykęs spalio 10 ir 11 d. Londone, Ont. išklauses pranešimus, nutarė išreikšti savo nepasitenkinimą mūsų veiksmų dalyvavimulenkų kongresuose, kuriuose daromi nutarimai reiškiantieji pretenzijas į Vilnių ir jo kraštą, sveikina VLIK jo darbe, reiškiant pageidavimą, kad neatidėliojant būtų išleista mokslinė Rytų Lietuvos atnografiniu sienu studija. Suvažiavimui pirmininkavo B. Saplys. Sekretoriavo I. Krasauskas.

• Hot Springs, Arkansas, neseniai įsisteigusi LB apylinkė, rugsėjo 27 d. turėjo susirinkimą ir išsirinko valdybą, į kurią įeina: pirm. Juozas Bružas, vicepirm. Kostas Rūkas, dr. Ze-

ROCKEFELLER

ŽIŪRINTIS PIRMYN... IŠRADINGAS... ATSAKINGAS...

Žmogus kuris rūpinasi valstijos ateitimi, jos jaunais žmonėmis, parūpindamas specialią paramą parapijinėms ir privačioms mokykloms iki šiol neturėtą paramą viešoms mokykloms. Jis sukūrė valstijos universiteto sistemą, kuriai nėra kitos lygios.

Lapkričio 3, antradienį, balsuokite už
Rockefeller-Wilson grupę.

Friends of Rockefeller-Wilson Team Lithuanian-American Division, 575 Madison Ave., New York, N. Y.

nonas Minginas, sekr. Karolis Cicėnas ir ižd. Gediminas Sakevičius. Kandidatai: J. Grybauskas ir K. Plepys. Į revelijos komisiją išrinkti: S. Jucienė, J. Šlegaitis ir A. Bertulis. Apylinkei priklausio 38 nariai.

Apylinkės raštinei ir susirinkimams patalpas duoda Bronė ir Herbertas Martinai, Southern Hotel Apartments savininkai, 333 Quachita at Orange, Hot Springs, Ark.

• Kanados valstybinėje bibliotekoje Ottawoje steigiamas lietuviškųjų knygų skyrius. Jame planuojama sutelkti visų lietuvių rašytojų veikalus, liuanistinius, istorinius leidinius lietuvių ir kitomis kalbomis. Jau

yra paaukota visa L. Enciklopedija, stambesnių knygų rinkinių, žurnalų komplektų, senų knygų, ne mažą dalis autorių atsiuntė po vieną egzempliorių visų savo išleistų knygų.

Knygas siūsti: Dr. Maria P. Ramunas, 187 Carling Ave., Ottawa, Ont., Canada.

NEW YORK

• "The people, yes!" festivalis, trukęs visą savaitę, baigėsi spalio 17 d. New Yorko centriniame parke. Festivalio užbaigimo programoje, šalia 50 kitų etninių grupių, dalyvavo New Yorko lietuvių tautinių šokių grupė, vedama Jadv. Matulaitienės. Jaunieji lietuviai šokėjai, pasipuoę tautiniais drabužiais, sukėlė didelį susidomėjimą amerikiečių tarpe. Liet. tautiniai šokiai buvo palydėti didelių ovacijų. Didelio garso žurnalas "National Geographic" fotografavo lietuvių šokėjus, žadėdamas didelio formato spalvotas fotografijas išstatyti ruošiamoje parodoje New Yorko ir kituose miestuose. "The people, yes!" festivalis buvo suruoštas tikslu atžymėti etninių grupių kultūrinį įnašą į amerikiečių gyvenimą.

• Giedrės Žumbakienės iš Chicago emalio tapybos paroda spalio 17-18 d.d. Kultūros židinyje turėjo gražų pasisekimą. Iš išstatytų 29 emalio tapybos darbų buvo parduota 21. Susidomėjimas mažesnio formato darbais buvo didelis, ir jų dailininkė būtų galėjusi parduoti dar daugiau. Lankytojų parodoje taip pat netrūko, ir liuanistinė mokykla, neseniai iš Brooklyn perkelta į Richmond Hill, susilauks gražios paramos.

• Vytautas Augustinas, žinomas foto menininkas, išvykdamas iš Lietuvos, su savimi išsivežė ir didelį savo nuotraukų negatyvų archyvą, kurį sudaro Lietuvos gamtovaizdžiai, istoriniai pastatai, įvairių įvykių stovyklų gyvenimo nuotraukomis, taip pat ir Amerikos lietuvių gyvenimo ir veiklos fotografijomis. Dabar Vyt. Augustinas intensyviai dir-

RAMUNĖ IR GINTAUTAS

Šių metų pradžioje sklidusi žinia, kad chicagiškių visuomenininkų Jono ir Vincentinos Jurekūnų dukra, Ramunė Jurekūnaitė, California State College, Los Angeles, gavusi psichologijos magistro laipsnį, sugundė Dirvos korespondentą parinkti daugiau personaliją apie ją.

Ramunė Jurekūnaitė

Deja, Dirvos korespondentas nesikraida ir nesinaudoja radijo ar kitomis šiuo dienų spaudos priemonėmis, todėl tas žinių surinkimas pusėtinai užsitiesė... Per tą laiką, pasirodo, energingoji Ramunė Jurekūnaitė, jau bežengianti naują didelį žingsnį -- šio mėn. 31 dieną Chicagoje susituokė su Gintautu Vitkum, Los Angeles gyvenančiu inžinierium, taip pat neseniai savą profesinį išsimokslinimą, vainikavusiu magistro laipsniu.

Ramunė su savo tėveliais 1949 m. atkilo ir

ba prie šių nuotraukų paruošimo, jų sudėjimo į specialius albumus ir katalogavimo. Kiekviena nuotrauka turės savo metriką ir smulkų aprašymą, kas šiam rinkiniui suteiks didelę istorinę vertę. Tokių albumų Vyt. Augustinas yra suplanavęs paruošti kelias dešimtis.

išsikūrė Chicagoje, Marquette Parke. Čia jilankė ir labai gerais pažymiais baigė parapijinę pradžios mokyklą. Vėliau (1958-1962) -- Maria Hs. o ją baigusi, pasirinko studijuoti psichologiją, Loyola universitete, Chicagoje. Gavusi bakalauro laipsnį, išvyko psichologijai ir vokiečių, prancūzų kalbom pagilinti į Vienos universitetą, Austrijoje.

Grįžusi iš Europos, apsigyveno Kalifornijoje, pradėjo darbą savo profesijoje ir toliau tęsė studijas minėtame California State College. Jį baigė 1969 m. gruodžio 13 dieną, gaudama psichologijos magistro laipsnį. Nūn ji dirba Security Pacific National Bank, Los Angeles, kaip Personnel research analyst.

Ramunė yra taip pat išsimokslinusi ir išauklėta lietuvaite visuomenininkė. Lankydama gimnaziją ji buvo aktyvi skautė, ėjusi įvairias jaunėnių vadovių pareigas Kernavės Skaučių tunte, stovyklavusi eilėje stovyklų. Taip pat ji dalyvavo tautinių šokių Jaunimo centro grupėje šokėja, o paskutiniosios šokių šventės estrados pranešėja.

Pradėdama studijas, Ramunė įstojo į LST Korpo! Neo-Lithuania ir dabar yra jos filisterė. Studijų laikmety ji aktyviai dirbo neolituangretose, būdama Chicago padalinio vald. nare, vicepirmininke, jūnorių magistra ir kt. pareigose.

Ramunė yra baigusi Aukštesniąją Lituanistinę Mokyklą, mėgstanti ir skaitanti lietuvių kalbą rašyti ir pati gražiai valdanti lietuvišką sakinį. Tos josios savybės ryškiai matėsi, kai ji pora metų reiškėsi kaip aktorė Antraojo kaimo pastatymuose. Be to, ji darniai rodėsi mokyklose ir organizacijose, kaip

kalbėtoja, deklamatorė ir parengimų programų vadovė -- pranešėja.

Šia tad proga linkėjimai -- geriausios sekmes Ramunei ir Gintautui jų gyvenimo kelyje, o mūsų visuomenei -- apjungti juos ir toliau lietuviško darbo baruose. Darbo, kuriam jiedu turi ir pasiruošimą ir sugebėjimą!

M. Valiukėnas

MIRĖ STASYS TIKNIS

Los Angeles, Calif., mirė Stasys Tiknis, didelis Lietuvos patriotas. Lydimas artimųjų ir bičiulių, rugsėjo 27 d. buvo palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Velionis buvo gimęs 1873 m. Strazdų km. Gruzdžių valsč. Į JAV atvyko 1913 m. ir pradžioje apsigyveno Newark, N.J. Vėliau persikėlė gyventi į Los Angeles, Calif. kur 1947 m. susituokė su buvusią clevelandietę našle Suzana Morkūniene.

Nuliūdime paliko žmoną, podukrą Emą Lapsinskiene Clevelande, posūnį Albertą Čizinauską ir daug draugų, kurie ilgai prisimins kaip idealistą ir pavyzdinę žmogų (ab)

• LITHUANIA 700 YEARS. Redagavo dr. A. Gerutis. Anglų kalboje. 476 psl. didelio formato. Išleido Lietuvos Nepriklausomybės Fondas. Kaina \$12.00.

Dail. Juozo Bagdono paroda Detroite, uždaryta spalio 25 d., sekmingai praėjo, sutraukusi daug lankytojų. Nuotraukoje dail. J. Bagdonas su dviem lankytojais Elena Karveliene ir Irena Alantienė. J. Gaižūčio nuotrauka

STASIUI BARZDAIČIUI

mirus, jo žmonai JADVYGAI ir visiems artimiesiems reiškiamo giliausią užuojautą

Lietuvių Tautinės S-gos
Toronto Skyrius

Mielam Prieteliui,

STASIUI BARZDAIČIUI

mirus, žmoną JADVYGĄ ir artimuosius, nuoširdžiai užjaučiu ir kartu liūdžiu

Anelė-Liuda Statulevičienė